K. BARTOŠEK—K. PICHLÍK

HOGYAN „SZABADÍTOTTA FEL" AZ AMERIKAI HADSEREG NYUGAT-CSEHSZLOVÁKIÁT?

SZIKRA

K. BARTOŠEK–K. PICHLÍK

HOGYAN „SZABADÍTOTTA FEL" AZ AMERIKAI HADSEREG NYUGAT-CSEHSZLOVÁKIÁT?

SZIKRA

BUDAPEST 1952

A szlovák eredeti címe:

K. BARTOŠEK—K. PICHLÍK

HANEBNÁ ÚLOHA
AMERICKÝCH OKUPANTOV
V ZÁPADNÝCH ČECHÁCH
ROKU 1945

BRATISLAVA

Fordította
KEMÉNY FERENC

Felelős kiadó a Szikra Könyvkiadó vezérigazgatója

„A monopóliumok, az oligarchia, az uralmi törekvés szabadságtörekvés helyett, egyre nagyobbszámú kis vagy gyenge nemzet kizsákmányolása a maroknyi leggazdagabb vagy legerősebb nemzet által — mindez megszülte az imperializmusnak azokat a jellegzetességeit, amelyek arra késztetnek, hogy az imperializmust élősdi vagy rothadó kapitalizmusként jellemezzük"[1].

Az amerikai imperializmus ma egymaga akar a „leggazdagabb és legerősebb" lenni a kapitalista világban és a maximális profit utáni hajszában arra törekszik, hogy uralmát az egész világra kiterjessze. Világuralmi étvágyában az amerikai imperializmus Hitler méltó követője és követője lesz bukásában is.

Amerikai repülőgépekről bérgyilkosok öldöklik a koreai földműveseket, Nyugat-Németországban az amerikaiak zsoldosokat toboroznak a béketábor országai ellen, s amerikai szuronyok védelme alatt Scelba rendőrsége sortüzet zúdít az olasz munkásokra. A hóhér Franco az amerikaiak áldásával bebörtönzi a spanyol hazafiakat és a kövérre hízott Judás-Tito dollárért adja el a jugoszláv népet. A Szabadság nagyszerű szobra hiába vonja magára annak tekintetét, aki látni akarja azt az országot, ahol szakszervezeti funkcionáriusokat gyilkolnak le, és ahol a Ku-Klux-Klan lángoló keresztjei lincs bíróval fenyegetik a négereket. S Amerika Hang-

[1] *Lenin* Művei. 22. köt. Szikra 1951. 312. old.

jának elcsépelt szólamai kísérik útjukon a kémeket, gyilkosokat és diverzánsokat, akiket a CIC kuld a boldog jövőjuket építő népek országaiba.

Áll még a végső harc — a harc a békéért, az amerikai imperializmus ellen. De az emberiség, amelyet a haladás, béke és a szocializmus rohambrigádja, a Szovjetunió dicső Kommunista Pártja XIX. kongresszusának eszméi toltenek el óriási erővel, soha többé nem engedi, hogy elvegyék tőle azt a legdrágább kincset, amelyet a Szovjet Hadsereg a hitleri Németország felett aratott dicső győzelmével hozott meg neki — a békét.

Az amerikai imperializmus története, amelyet Lenin véresnek nevezett, előzménye annak a szerepnek, amelyet az Egyesult Államok, mint a világreakció feje és fő képviselője, ma betölt. A háborúk és rablások, brutális erőszakoskodások története ez, az emberiség történetének első imperialista háborújától, az 1898-as spanyol-amerikai háborútól kezdve, folytatva azon a sokmilliárd dolláron, amelyet az amerikai fegyverkezési ipar mágnásai az első világháborún kerestek, a hitleri agresszió bűnös támogatásán keresztul egészen a második világháború alatti szovjetellenes alkudozásokig. Mindez szakadatlan láncolatban vezet az Egyesult Államoknak a világuralom megragadására irányuló mai rabló terveihez.

Csehszlovákia népei saját tapasztalataikból úgy ismerték meg az amerikai imperialistákat, mint szabadságuk és fuggetlenségük legádázabb ellenségeit. A cseh és a szlovák nép megismerte azt az „amerikai életformát", amelyet Masaryk es Beneš kozmopolita-burzsoá politikája oly nagy igyekezettel dícsért előtte. A Wilson felszabadító szerepéről szóló, húsz éven át terjesztett hivatalos legenda igyekezett eltakarni népunk elől a Nagy Októberi Szocialista Forradalom döntő szerepét abban, hogy

a csehek és a szlovákok felszabadultak, és ugyanakkor szépítgetni próbálta az amerikai monopoltőke népunkre nehezedő kizsákmányolását. Az amerikai imperialisták abbeli erőlködése, hogy elleplezzék részvételuket a nemzeteink sorsáról való muncheni alkudozásban, azután pedig azok a mesék, melyek szerint az Egyesült Államoknak semmi köze sincs a Hitlerrel való gyalázatos paktáláshoz — mindez csak jobban bizonyítja az Egyesült Államoknak a Csehszlovák Köztársaság és népe iránt tanúsított hazug, képmutató és ellenséges magatartását.

Napjainkban, amikor az amerikai imperializmus nyiltan a békének, nemzeteink függetlenségének és szabadságának legveszedelmesebb ellenségeként viselkedik, amikor újra felfegyverzi az SS volt tagjait és revansra buzdítja őket, új történettudományunk sok értékes tanulságot vonhat le népünk számára abból a gyalázatos szerepből, melyet az amerikai imperializmus Csehszlovákia történetében játszott. És ha a sok árulás, álnokság és kártevés között lehet egyáltalán különbséget tenni, akkor elmondhatjuk, hogy a leggaládabb és legalattomosabb szerepet az amerikai imperialista hadsereg játszotta Nyugat-Csehszlovákiában 1945-ben.

1944 június 6-án az angol-amerikai hadsereg partraszállt Észak-Franciaországban, augusztus 15-én pedig Dél-Franciaországban. Vajjon milyen szándékkal léptek az amerikaiak Európa földjére? Menteni akarták a maguk számára, ami még menthető volt a háború végén, miután a háborút már eldöntötték a Szovjet Hadsereg hősi csatái. Sehogyan sem tetszett nekik, hogy Európa lelkesen üdvözli a felszabadító Szovjet Hadsereget. Úgy képzelték, hogy a nagy harcban, amelyet Roosevelt hoĉkey-mérkőzéshez hasonlított, ők lövik majd a döntő gólt. Azt képzelték, hogy a háborúban legyengült világnak ők diktálják majd a maguk imperialista „amerikai" békéjét. Eljöttek tehát Európába, hogy ezt a „békét" valósítsák meg.

A *New York Times* egyik szerkesztője, MacNeil, még a háború alatt könyvet adott ki „Amerikai béke" címmel. Ebben a könyvben a háború utáni világot írja le „amerikai feltételek és amerikai tervek" szerint. „Akárcsak az Egyesült Államoknak — írja a szerző — a többi országnak is amerikai alapelveken felépülő békére van szükségük. Ragaszkodnunk kell az amerikai békéhez, semmi másba nem egyezhetünk bele." Arra a kérdésre, hogy milyen is lenne ez a „béke", az amerikai szóvivők nem sokáig maradtak adósak a felelettel. Walter Lippmann „Az Egyesült Államok külpolitikája" című köny-

vében már 1943-ban előhozza azt a képtelen tervet, hogy minden európai ország, amelyik határos a Szovjetunióval, legyen semleges Svédország és Svájc mintájára. Hát ez valóban szép „semlegesség" lenne! Az Egyesült Államok képviselője, Allan Dulles a náci Németország képviselőjével, Hohenlohe herceggel 1943-ban Svájcban folytatott tanácskozásai során konkrétabban formulázta meg ezt a „semlegességet": „Támogatni kell — mondotta — egy egészségügyi övezet létrejöttét a bolsevizmus és a pánszlávizmus ellen, olymódon, hogy Lengyelországot kelet felé növeljük és erős Magyarországot és Romániát tartsunk fenn."

Az angolok sem maradtak le a háború utáni világrendre vonatkozó tervek kovácsolása terén. Teljesen az európai szovjetellenes blokk összetákolására irányuló tervének szellemében keletkezett Churchillnek, ennek a háborús uszítónak az a titkos memoranduma, amelyben az európai államok egyesülésére számít, s arra, hogy ezek „egységes egészként fordulnak a Szovjetunió ellen... szoros együttműködésben az Egyesült Államokkal". 1943-ban írták meg Harrison és Jordan urak „Központi szövetség" című könyvüket. Ebben azzal a tervvel hozakodnak elő, hogy létesítsenek egy egységes államot, amely magában foglalná Észtországot, Litvániát, Lettországot, Lengyelországot, Csehszlovákiát, Jugoszláviát, Bulgáriát és Romániát. Magától értetődik, hogy e képtelen államtákolmány fennmaradásához angol-amerikai gazdasági és politikai vezetést tartottak szükségesnek a szerzők.

1944-ben Walter Lippmann „Az Egyesült Államok háborús céljai" című könyvében már azt az „érett" tervét öntötte formába, mely szerint a világot az Egyesült Államok vezetése alatt álló katonai és politikai blokkokra kell felosztani. Ezek között legfontosabb lett volna az úgynevezett „Atlanti

Szövetség", amely az Atlanti-óceántól egészen a Szovjetunió határáig elterülő országokat foglalta volna magába. Látható, hogy az egyes tengerek nevét viselő agresszív blokkok politikájának megvannak a maga hagyományai. Erről tanúskodnak a harmadik világháború gyujtogatóinak jelenlegi atlanti, földközitengeri, csendesóceáni szövetségei és egyéb tervezett paktumai. Az a körulmény, hogy a mai „Atlanti Szövetség" kissé másképpen fest és lényegesen kevesebb országot foglal magában, semmint ezt a nyugati monopolisták feltételezték, az egyáltalán nem az ő érdemük.

A nyugati imperialisták számtalan terve, beleértve a Habsburg-monarchia feltámasztását és a csehszlovák-lengyel konföderációt, amelyről még lesz szó, alapvető vonásaiban megegyezik. Közép- és Kelet-Európa országait minden áron meg akarták tartani az imperialista táborban, félgyarmati állapotba akarták sullyeszteni, hogy a gyarmatosítók vezetésével felvonulási területté váljanak a Szovietunió elleni támadáshoz. Ebben a megvilágításban még tisztábban állnak előttunk az amerikai imperialistáknak a háború alatti viselt dolgai. Világos, hogy miért halogatták a második front megnyitását és miért vették ki oly kevéssé részuket a náci Németország elleni harcból. El akarták érni, hogy a Szovjetunió lényegesen legyöngüljön és ne tudion beleavatkozni az európai politikába. Világos előttunk az is, miért akart Mr. Churchill Dél-Európában és a Balkánon partraszállni Nyugat-Európa és Franciaország helyett. Amit sikerult Görögországban elérniök, azt szánták Kelet- és Közép-Európa nemzeteinek is. Tito és bandája áruló szerepének leleplezése, ezeknek az árulóknak a nyugati imperialistákkal való szövetsége és a titóista Jugoszlávia vezetése alatt létesítendő „Egyesult Balkán" létrehozására irányuló terv — mind megannyi adalék

arra vonatkozólag, hogy milyennek kellett volna lennie Európa háború utáni rendjének az „amerikai béke" keretében.

Az amerikai imperialisták a francia és az olasz nép sorsát szánták Közép- és Kelet-Európa népeinek, s függő vazallusaikká, parancsaik engedelmes végrehajtóivá akarták tenni őket. Az amerikai monopóliumok gazdasági kizsákmányolásuk tárgyaivá és a Szovjetunió elleni új intervenciós háború felvonulási területeivé akarták tenni ezeket az országokat. Nyugat-Európa mai helyzete példázza, hogyan akartak berendezkedni az amerikaiak egész Európában. De hála annak a döntő szerepnek, amelyet a Szovjetunió játszott a német fasizmus szétzúzásában, meghiúsultak az Egyesult Államok imperialista tervei Közép- és Kelet-Európában. A Szovjet Hadsereg által felszabadított országokban a népi forradalmak a megszállókkal együtt elseperték az áruló burzsoáziát is; létrejöttek a népi demokratikus országok, s ez országok népei elindultak a szocializmus építésének útján. A Szovjet Hadsereg ezeknek az országoknak szabadságot, boldog jövőt és békét hozott.

Amikor 1944 közepén a nyugati „szövetségesek" megnyitották az oly régóta ígérgetett második frontot, ezt nem azzal a szándékkal tették, hogy felszabadítsák Európa népeit a náci iga alól. Azért jöttek, hogy megvédjék Európában a kapitalizmus hadállásait és mint új megszállók, felváltsák náci elődeiket. Imperialista hadseregeik Nyugat-Európában elfojtották a nemzeti felszabadító harcból támadó népi forradalmi hullámot és a jobboldali szocialisták segédletével megóvták a kapitalista társadalmi rendet. Ez történt Olaszországban, Franciaországban és másutt. A legszembeszökőbben Görögországban játszódott le ez a folyamat. Mindezen országok függő viszonyba kerultek az Egyesult Államoktól. Az amerikai hadsereg ezeknek az országoknak újabb szol-

gaságot, kilátástalan kapitalista válságot és egy új, harmadik világégés céljait szolgáló háborús előkészületeket hozott.

A háború végén, 1945-ben, két világ találkozott össze Európában. Az Elba egyik partján ott állt a szocializmus, a béke, a szabadság világának hadserege, a másikon pedig a szolgaság és a háború világának, a kapitalizmus világának hadserege. A két hadseregnek az Elba partjaihoz vezető útja ugyanúgy különbözik egymástól, mint ez a két világ. A Szovjet Hadsereg útjának határkövei: a vörös katonák hőstettei, dicsőséges csaták hosszú sora Sztálingrádtól Berlinig, s Közép- és Kelet-Európa népeinek dicsőséges felszabadítása. Az amerikaiak útját a szövetségesek ellen, az olasz partizánok és a párizsi hazafiak nemzeti felszabadító harca ellen elkövetett árulások hosszú sorozata és a nácikkal való paktálás jelzi.

Az amerikai imperialisták számításai szerint a Szovjetuniónak annyira ki kellett volna merulnie a háborúban, hogy ne legyen képes jelentős szerepet játszani sem Európában, sem az egész világon. Olyan világrendet képzeltek el, amelyben ők lesznek a világ urai. Terveik a Szovjetunió győzelme következtében meghiúsultak. A világuralomra törő amerikaiak ezzel már a háború befejezése előtt tisztában voltak, s ezért már akkor szőni kezdték egy új világháború kirobbantására irányuló galád terveiket, melyeknek célja a világuralom megszerzése volt. Szándékaikat és elképzeléseiket William C. Bullit, volt párizsi és moszkvai nagykövet, a következőképpen fogalmazta meg 1944 szeptember 4-én (!) a *Life* című folyóiratban: „Ki az optimista? Az, aki úgy véli, hogy a harmadik világháború úgy tizenöt év mulva tör ki a Szovjetunió, valamint a Nagybritannia és az Egyesult Államok által támogatott Nyugat-Európa között. Ki a pesszimista? Az, aki azt hiszi,

hogy Nyugat-Európa, Nagybritannia és az Egyesült Államok nem merik felvenni a harcot."

Ezzel az „optimizmussal" érkezett az amerikai imperialista hadsereg Csehszlovákiába is.

A BURZSOÁ REAKCIÓ AZ „AMERIKAI FELSZABADÍTÓKAT" VÁRTA

Az amerikai hadsereg, amely új imperialista megszállóként érkezett Európába, hogy harcoljon a demokratikus népi mozgalom, a nemzetek szabadsága és függetlensége ellen, 1945-ben Csehszlovákia területére is betette a lábát. Először és utoljára tartózkodott országunk területének legnyugatibb csücskén az amerikai imperialisták megszálló hadserege. Amerikai csapatok érkeztek abba az országba, amelyet saját kormánya a müncheni napokban gyalázatosan elárult és a náci megszállók kezére játszott és amelynek az Egyesült Államok uralkodó osztálya, akárcsak egész Európának, az amerikai imperializmus hűbérese szerepét szánta.

De ez az ország a fasiszta uralom elleni harc, a csehek és szlovákok végleges felszabadításáért vívott harc hőseinek országa, Julius Fučík országa volt. Az az ország volt ez — Klement Gottwald országa — amelyben tetőpontját érte el a népnek a Csehszlovák Kommunista Párt vezette forradalmi küzdelme. Olyan ország volt ez, amelynek a Szovjet Hadsereg hozta meg győzelmes zászlain a szabadságot és függetlenséget és amelynek legnagyobb részét már fel is szabadította; olyan ország, amelynek legnagyobb barátja Joszif Visszarionovics Sztálin.

A Csehszlovák Köztársaság dolgozó népe sohasem nyugodott bele Beneš müncheni kapitulációjába és a csehszlovák burzsoázia áruló, együttműködő politikájába. A cseh és a szlovák nemzet, mely a munkásosztály vezetésével egyre fokozta a náci

megszállók ellen vívott harcát, valóra váltotta Gottwald elvtárs szavait: „a cseh és a szlovák nép folytatja földalatti harcát a megszállók és gyarmatosítók, az idegen, német fasiszta uralom ellen". Népünk harca 1945-ben érte el tetőpontját, amikor a dicső Szovjet Hadsereg megsemmisítő vereséget mért a hitleri Németországra és felszabadította Csehszlovákiát.

Európa imperialista gyarmatosítóinak egyáltalán nem a szabad, boldog és független Csehszlovákia volt a céljuk. Az amerikai imperialisták nem azzal az állammal számoltak, amely szemük előtt jött létre Európa szívében. És ebben nem voltak egyedul. Biztak, s a történelem tanúsága szerint joggal, a csehszlovák burzsoá reakció segítségében. Ez a reakció, akárcsak kenyéradó gazdái, egészen más sorsot szánt köztársaságunk nemzeteinek, mint azt, amelyért népünk harcolt.

A Beneš által vezetett londoni emigrációs klikk kezdettől fogva összekötötte sorsát a nyugati imperialistákkal, München szerzőivel. Az angolok és amerikaiak e bábjainak politikáját a háború egész időtartama alatt a népünk és képviselője, a Csehszlovák Kommunista Párt, valamint a Szovietunió iránt tápolált ellenséges érzület jellemezte. Míg a Csehszlovák Kommunista Párt harcba szólította az egész népet a megszállók ellen, a londoni klikk, élén Benešsel, a néptől való félelmében mindenkép fékezni igyekezett ezt a harcot. A nyugati imperialisták e burzsoá bérencei arra számítottak, hogy országunkban visszaállítják a kapitalizmust.

Népellenes és szovjetellenes politikájuk legszembeszökőbben az úgynevezett csehszlovák-lengyel konföderációra vonatkozó tárgyalások kapcsán nyilvánult meg. A nyugati imperialisták tervei szerint Közép-Európában a csehszlovák-lengyel konföderációra támaszkodó kapitalista államok szövetségének

kellett volna „gátat emelnie a kommunizmussal szemben". Ennek az új Közép-Európának a lengyel fasiszták vezetése alatt magában kellett volna foglalnia Nyugat-Ukrajnát, Litvániát, a balti államokat és a szovjetellenes erők felvonulási területéül kellett volna szolgálnia. Számítottak Magyarország csatlakozására is: ezzel teremtettek volna kapcsolatot a tervezett balkáni föderációval — így a balti országoktól a Földközi-tengerig terjedő szovjetellenes blokk jött volna létre. 1941 november 25-én Beneš a londoni államtanácsban bejelentette, hogy „a Lengyelországgal való együttes államalakulatot már most, a lehető legalaposabban elő kell készíteni". 1942 január 19-én pedig a reakciós lengyel emigráns kormánnyal már alá is írták a konföderációra vonatkozó közvetlen megállapodást. Beneš életrajzírója, Compton Mackenzie, Benešről szóló könyvében erről a következőket írja: „Az egyezmény aláírói abban bíztak, hogy a konföderáció megteremti az alapot olyan államok szélesebbkörű szövetsége számára, amelyeknek közösek az érdekeik Csehszlovákiával és Lengyelországgal. Mindkét kormány megelégedését fejezte ki az éppen akkor megkötött görög-jugoszláv egyezmény felett és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Balti- és az Égei-tenger közötti területen a biztonság mindenekelőtt e két konföderáció együttműködésétől függ. Az az elképzelés, hogy Nagybritannia és az Egyesült Államok támogatják egy ilyen konföderáció létrejöttét avégből, hogy egészségügyi övezetet létesítsenek a kommunizmus ellen, az oroszok ellenállását váltotta ki..."

Ilyenek voltak a burzsoá reakció akkori tervei. A nagyiparosok és földbirtokosok osztályérdekeiért, a nép és a Szovjetunió iránti gyűlöletében ez a reakció nyugodtan eladta államunk függetlenségét, hogy biztosítsa a saját tőkés uralmának visszaállí-

tását. Mint tudjuk, a csehszlovák-lengyel konföderációra vonatkozó megállapodás nem volt egyedülálló jelenség a nyugati imperialisták terveiben. Valamennyi terv, amely az amerikai imperialista politikusok agyában megszületett, arra irányult, hogy ütközőállam létesuljön a Szovjetunió ellen. E tervek kiagyalói Csehszlovákia szétzúzására számítottak s a csehek és szlovákok szabadságát és nemzeti függetlenségét árulgatták. Ma már tudjuk, hogyan végződtek Benešnek és társainak tervei. A Szovjetunió döntő győzelme és nemzetközi tekintélyének növekedése Benešt is taktikájának megváltoztatására kényszerítette. 1943-ban Beneš kénytelen Moszkvába utazni. December 23-án létrejött a szövetségi szerződés a Szovjetunióval, amely nemzeteink szabadságának és függetlenségének záloga lett. Moszkvai tartózkodása során azt is megtudta Beneš, hogy a cseh és szlovák nép érdekeinek valódi képviselője, a mi moszkvai emigrációnk, élén Gottwald elvtárssal, semmiféle kompromisszumra nem lesz hajlandó, hanem ellenkezőleg, zálogát jelenti egy olyan politika győzelmének, amely meghozza Csehszlovákiának a békét, szabadságot és függetlenséget. Megtudta Beneš, hogy a kommunisták semilyen formában sem fogják tűrni a kapitalista állam helyreállítását.

Ennek ellenére, sőt éppen ezért, Beneš nem mondott le terveiről. A háború végéig, sőt tulajdonképpen élete végéig szoros érdekszövetségben állt a burzsoáziával, megmaradt a nyugati imperialisták kiszolgálójának. Hű maradt azokhoz a célokhoz, amelyeket még a háború előtt tűzött ki maga elé. Erről tanúskodik egyebek között az a levél is, amelyet 1939 januárjában adott át a londoni csehszlovák követség vezetőjének, Lisickýnek, azzal a kéréssel, hogy kuldje haza. „A Nyugat végső győzelme az egyetlen lehetőség arra, hogy Anglia és Amerika

segítségével konszolidáljuk Európát és megóvjuk a teljes káosztól, társadalmi felfordulástól vagy éppen a bolsevizmustól." A londoni reakciós emigráció az utolsó pillanatig abban bízott, hogy a Csehszlovák Köztársaság viszonyainak újjárendezésére ő fogja gyakorolni a döntő befolyást az amerikai megszálló csapatok segítségével és aktív támogatásával, amint ez Görögországban, Franciaországban, Olaszországban és Nyugat-Európában másutt is történt. Beneš, mint a burzsoázia fő képviselője még 1944 júniusában azt írta Prágába, hogy a Hácha-féle hitlerbarát államapparátust a felszabadítás után is fenn kell tartani. 1948 szeptember 11-én Kingsley Martin ezt írja Benešről a *New Statesman and Nation* című amerikai folyóiratban: „Utoljára közvetlenül Prágába való visszatérése előtt láttam. Mindig arra számított, hogy angol és amerikai seregekkel tér majd vissza és nem tudta leplezni afölötti csalódását, hogy hazájába Moszkván keresztül vezet az útja." Nyugat-Csehszlovákiának az amerikai katonai klikk által történt megszállása szemléltetően megmutatta, hogyan képzelték a londoni reakciósok a hazai viszonyok újjárendezését.

Nemcsak burzsoáziánk emigráns politikusai szántak új rabságot a csehszlovák népnek. A hazai együttműködő burzsoá banda, amellyel az angolok és amerikaiak londoni bérencei sohasem szakították meg kapcsolataikat, abban bízott, hogy majd hasznot húzhat az Egyesült Államok európai imperialista terveiből. A háború legvégén a protektorátusi „kormány" egyes képviselői a cseh nép hóhérjával, K. H. Frankkal és a londoni klikk ügynökével, a reakciós Beneš-féle párt későbbi főtitkárával, Krajinával együttműködve arra készültek, hogy valamiféle „cseh-morva kormányt" alakítsanak az amerikaiak védelme alatt. 1945 április 25-én K. H. Frank az amerikaiakkal való tárgyalások céljából nyugatra

küldte Hrubý protektorátusügyi minisztert, Klecanda tábornokot és Kruliš-Randa nagyiparost; s még 1945 május 2-án is tárgyalt Krajinával meg még néhány más, kevésbbé ismert kollaboránssal a „kormány" megalakításáról.

A csehszlovák burzsoázia a háború végén újból megpróbálta amerikai igába hajtani és kapitalista rabságba dönteni népunket. Reményeit az amerikai imperialista hadsereg beavatkozására alapította. Csakhogy ezek hiú remények voltak. A második világháború folyamán beállott döntő fordulat után, amelyet a Szovjet Hadsereg dicső sztálingrádi győzelme jelentett, 1943-ban a kulföldi csehszlovák ellenállás vezető vonalává a Csehszlovák Kommunista Párt vonala lett. Gottwald lenini-sztálini vonala, a nemzeti és demokratikus forradalom vonala vezette csalhatatlanul a kommunista pártot a szabad és fuggetlen, népi demokratikus Csehszlovákiáért vívott harcában. A falu és város dolgozó népének a fasizmus elleni harcban összekovácsolódott egysége hatalmas erővé vált a cseheknek és szlovákoknak a náci megszállók és egyuttműködő kiszolgálóik ellen vívott harcában. A londoni emigráció burzsoá képviselői és a munkásosztály jobboldali szociáldemokraták közul kikerulő reformista árulói arra kényszerultek, hogy amint Kopecký elvtárs mondja, „felkapaszkodjanak a mi vonatunkra, nehogy lemaradjanak az események fejlődése mögött". Így alakult meg 1945 április 4-én a Nemzeti Arcvonal kassai kormánya, amely a Gottwald elvtárs vezetésével kidolgozott kormányprogramot fogadta el.

A burzsoázia sohasem hagyott fel áruló terveivel. Az 1945 májusától 1948 februárjáig véghezvitt kártevő cselekedetei és egészen az árulásig való lealjasulása a nép februári győzelme után a napnál is világosabban bizonyítja ezt. A háború végén a teljes

felszabadulásáért harcoló nép — a Csehszlovák Kommunista Párt vezetésével, a diadalmas Szovjet Hadsereg erejére és a Szovjetunió nemzetközi tekintélyére támaszkodva — egységesen állt szemben az amerikai imperialisták gaz szándékaival, akiknek segítői az áruló csehszlovák burzsoázia soraiból kerultek ki. Ebben a helyzetben ismerte meg Nyugat-Csehszlovákia népe saját tapasztalataiból nemzetünk amerikai ellenségeinek valódi arcát.

A TÖRTÉNETI IGAZSÁG PLZEŇ ÁLLÍTÓLAGOS „FELSZABADÍTÁSÁVAL" KAPCSOLATBAN

Népünk ellenségei, kezdve a Zenkl-féle[2] hazaárulóktól egészen a kém Lomskýig[3] és társaiig, saját céljaik érdekében főleg Nyugat-Csehszlovákia lakosai között hazug legendákat terjesztettek az amerikai hadseregről. Azt a helyzetet, amely azután alakult ki, hogy a Szovjet Hadsereg szétzúzta a hitleri Németországot, olyan aljas történelemhamisításra igyekeztek felhasználni, mely szerint Plzeňt az amerikai hadsereg „szabadította fel". Lomský, ez az ellenséges ügynök, éveken át akadályozta az 1945. évi események helyes megvilágítását, pedig ez leleplezte volna a Plzeň állítólagos amerikai „felszabadításáról" szóló hazug mesét.

Mi is hát a történeti igazság a háború végén Plzeňben lezajlott eseményekkel kapcsolatban?

Mindenekelőtt arra kell emlékeztetnünk az olvasót, hogy az amerikai hadsereg parancsnokságának, amely a háború vége felé a náci katonai klikkel együtt szőtte szovjetellenes intrikáit, legtávolabbról sem állott érdekében, vagy akár szándékában felszabadítani népünket a hitleri iga alól. A hitleri hadsereg parancs-

[2] Petro Zenkl a Beneš-féle párt egyik vezetője volt 1948 februárjában New Yorkba szökött — *Szerk*

[3] Lomsky a plzeňi keruletnek volt párttitkára. Mint népellenes összeeskuvőt leleplezték A hazaáruló Slánsky és társai perében is szerepel. — *Szerk*

nokságával kötött megállapodása értelmében az amerikai parancsnokság minden lehetőséget meg akart adni a náci hóhér Schörnernek, hogy szívós ellenállást fejthessen ki Csehszlovákiában a súlyos harcok közepette előrenyomuló Szovjet Hadsereggel szemben. Időt adott Schörnernek arra, hogy a „felperzselt föld" taktikájának alkalmazásával elnyomja azt a forradalmi hullámot, amely a Szovjet Hadsereg minden egyes lépése nyomán végigszántott országunkon. Lehetőséget nyujtott K. H. Franknak arra, hogy az amerikaiaknak adott ígérete értelmében elvégezze helyettük a „durva munkát" azaz, hogy legyilkolja a bebörtönzött vezető kommunistákat és megtörje a cseh nép ellenállását. Az amerikaiak arra vártak, hogy ugynökeik K. H. Frank pribékjeivel egyetemben „előkészítsék a talajt" Csehszlovákiában, hogy azután Schörner SS-osztagai majd megadják magukat az amerikaiaknak. Élesen megvilágítja az efféle szándékokat az a tény, hogy 1945 áprilisában az amerikai hadsereg parancsnoksága — bár nem találkozott nagyobb ellenállással — középnémetországi egységeinek parancsot adott az előrenyomulás beszuntetésére (a parancs egészen 1945 április 17-ig volt érvényben). Az amerikai parancsnokság ezekben a sakkhúzásokban — természetesen a harcoló Szovjet Hadsereg tudtán kívul — közvetlenul a hitlerista bandák főparancsnokságával állapodott meg. 1945 május 6-án, néhány amerikai tank kíséretében, jeepekben ülő magasrangú amerikai tisztek haladtak el Hradec Králové mellett, amelyet állig felfegyverzett náci egységek tartottak megszállva. A Velichovky nevű furdőhely volt úticéljuk, itt rendezkedett be ugyanis Schörner csapatainak vezérkara. Az amerikai hadsereg képviselői a háborús bűnös náci tábornokhoz, Schörnerhez igyekeztek, hogy megállapodjanak vele a népünk ellen irányuló együttes intézkedésekre vonat-

kozóan. Ezt a tényt maga Schörner tábornok erősítette meg 1945 május 7-én kiadott parancsában:

„Parancsot adtam Geiger altábornagynak, hogy *a véderő főparancsnoksága által kötött megállapodás értelmében (!) biztosítsa egységeinek átjutását az angol és amerikai csapatok által megszállt területekre* és a parancsnoksággal együtt maga is menjen nyugatra."

Az amerikai tábornokok tehát pontról-pontra megállapodtak a hitlerista tábornokokkal. Az amerikaiak nem azért mentek Németországba, hogy ott harcoljanak és elpusztítsák a hitlerista vadállatot, nem azért, hogy bárkit is felszabadítsanak, hanem azért, hogy a Szovjet Hadsereg által szétzúzott náci államgépezetből mentsenek mindent, ami menthető. Nem is különös tehát, hogy az amerikai imperialisták számára 1945 májusának elején valójában már nem is folyt háború. Az amerikai hadsereg előtt nem volt semmiféle front; Németországon és Nyugat-Csehszlovákián nagyobb ellenállás nélkül hatolt át. Mindkét fél gondosan kerülte az összecsapást. A nácik ugyanis egész fegyveres erejüket ekkor a Szovjet Hadsereg ellen összpontosították.

Azok az amerikai katonák, akik ebben az előrenyomulásban résztvettek, így írták le benyomásaikat:

„A németek nem valami bátran viselkednek... Ha csak a közelükbe érünk, elkezdik kiáltozni, hogy «Kamerad» és megadják magukat."

Így jellemezte a német hadseregnek az amerikaiakkal szemben kifejtett „ellenállását" John H. Fye amerikai tiszt 1946 május 3-án Plzeňben tartott előadásában. Az amerikai hadsereg által Plzeňben kiadott egyik brosúra szerzője arról ömleng, hogy milyen pompás utak vannak Németországban. Szerinte a „nagyszerű Reichsautobahnok" tették lehetővé az amerikai hadsereg „gyors előrenyomulását".

1945 április 16-án indították meg az I. Belorussz Front csapatai nagyszerű oderai offenzívájukat, amely április 24-én Berlin körülzárását eredményezte. Ez a váratlan, gyors előrehaladás veszélyeztette az amerikai parancsnokság és a hitlerista vezérkar között létrejött megállapodás végrehajtását. Kizárólag a Berlin ellen intézett szovjet támadás hatására

„vonták vissza április 17-én a harmadik hadsereg további előrenyomulását megtiltó parancsot..." *(Branton D. Wallace.* Patton és hadserege. 190. old.)

Csakis azért, mert a Szovjet Hadsereg gyors ütemben nyomult előre és világos volt, hogy rövid időn belül elfoglalhatja a nácik kezén maradt összes területeket — csakis ezért vonta vissza az amerikai parancsnokság a további előrenyomulás megtiltására vonatkozó parancsot és rendelte el a csapatok indulását, hogy találkozzanak azokkal az SS-bandákkal, amelyeket a Szovjet Hadsereg maga előtt hajtott. Ekkor lépett az amerikai hadsereg csehszlovák területre; egyáltalán nem azért, hogy bárkit is felszabadítson (legeslegkevésbbé a cseh népet), hanem mindenekelőtt azért, hogy megállapodása értelmében megmentse egy új háború számára a nácik veszélyben forgó megmaradt erejét.

Az az előrenyomulás azonban, amelyre a Szovjet Hadsereg offenzívája késztette az amerikaiakat, szintén csak könnyű sétautazás volt.

„Most már naponta 25 000—30 000 ember adta meg magát nekünk. Sem időnk, sem kedvünk nem volt arra, hogy foglyul ejtsük őket" — írja B. D. Wallace a harmadik hadseregről szóló könyvében. A náci gyilkosok megmentőik tárt karjaiba futottak a Szovjet Hadsereg elől.

Miközben Berlin utcáin ezerszámra véreztek a szovjet hősök, az amerikai hadsereg folytatta előrenyomulását. 1945 április 21-én tizenkettedik had-

testük Weiden felől érte el a csehszlovák határt, április 30-án Chebet és Ašt foglalták el az amerikai csapatok, azután pedig egyrészt Stříbro irányában. másrészt a határ mentén haladtak előre és megszállták Klatovyt meg Domažlicét. Hogyan is festett ez az előrenyomulás?

„Az országutakat német járművek beláthatatlan sorai torlaszolták el. A különböző egységek nagy része még fegyveresen vonult. Ha ilyen csoportokkal találkoztunk, lefegyvereztük őket. Katonáink közül sokan jutottak ilymódon P—38-as pisztolyokhoz, amelyekre már a partraszállás óta vadásztak" — olvashatjuk egy amerikai propagandafuzetben.

Jól tudták a náci tábornokok, hol vár rájuk a szabadulás és melyik front jelent pusztulást számukra. A cseh medencében Schörner Berlin eleste után is harcra készült a Szovjet Hadsereg ellen, mert jól tudta, hogy nyugatról semmiféle veszedelem sem fenyegeti, hogy erről az oldalról fedve van a háta és végül ott lelhet biztos menedéket. De a szovjet csapatoknak Berlinből kiinduló, a hadtörténelemben páratlanul álló gyors, hősi előrenyomulása szétzúzta további terveit, amelyekre nézve megállapodott az amerikai parancsnoksággal.

Eközben a magára maradt Plzeň felkelt a megszállók ellen. A felkelés a Škoda-művekben tört ki. A munkások lefegyverezték az uzemi őrséget és az SS-eket. 1945 május 5-én Plzeň teljes egészében cseh kézben volt. Fegyveres csoportok szállták meg a város legfontosabb épületeit és a rádióállomást. Május 5-én elfogták Sturmot és Wildet, a két náci polgármestert. Amikor ezek az események zajlottak, Plzeňnek még a környékén sem voltak amerikai csapatok.

Mi tette lehetővé a plzeňi munkásoknak, hogy ártalmatlanná tegyék a hitleristákat, lefegyverezzék az üzemi őrséget és szabadon lélegezzenek fel

május 5-én? Ki hozta meg nekik a szabadságot? Világos, hogy nem az amerikai hadsereg, amely nyugodtan várt Plzeňtől jó néhány kilométernyire és amely a Szovjet Hadsereggel szemben tanúsított áruló magatartásával csak erősítette a hitleristákat, s lehetővé tette nekik a további ellenállást és a cseh nép elnyomását. Nyilvánvaló, hogy a Szovjet Hadsereg verte meg és zúzta szét a hitleri hadigépezetet, törte meg a hitlerista parancsnokság egységét és küzdőképességét és gyengítette meg területeinken a náci megszálló apparátust annyira, hogy a plzeňi dolgozók is sikeresen kelhettek fel a megszállók ellen és felszabadíthatták a várost. Plzeňnek az amerikai hadsereg által történt „felszabadításáról" szóló hazug mesének semmi köze sincs a történelmi igazsághoz. Az igazság az, hogy a plzeňi dolgozóknak a Szovjet Hadsereg nagyszerű előnyomulása hozta meg a szabadságot.

Azután, hogy a plzeňi nép kezébe ragadta a hatalmat a városban, néhány embernek, akik féltek a nácik visszatérésétől, eszébe jutott, hogy behívja az amerikaiakat.

Telefonon felhívták a domažlicei és klatovy-i amerikai parancsnokot, hogy küldjön valamilyen egységet Plzeňbe; ezek azonban a főparancsnokság rendelkezésére hivatkozva elhárították a kérést. Ekkor motorkerékpáros összekötőt küldtek Klatovyba, hogy személyesen beszéljen az amerikai parancsnokkal. Ez a tárgyalás sem vezetett azonnal célhoz; afeletti bosszúságában, hogy a nácik nem végezték el hóhérmunkájukat, az amerikai parancsnok egyáltalán nem azt kérdezte a plzeňi küldöttektől, hogy van-e Plzeň népének segítségre szüksége a nácik ellen, s az iránt sem érdeklődött, hogy Plzeň a szövetségesek térképének mely sávjában fekszik, hogy a szovjet vagy az amerikai hadseregnek kell-e oda bevonulnia. Viszont igen élénken érdeklődött az

iránt, hogy rend és nyugalom van-e Plzeňben, nincs-e ott felkelés, nincsenek-e az emberek felfegyverkezve, nem harcolnak-e? Az amerikai parancsnok kijelentette, hogy abban az esetben, ha Plzeňben harcok folynak, nem vonul be a városba. Biztosították arról, hogy Plzeňben teljes a rend és nyugalom. A parancsnokság ezt sem hitte el, hanem „biztonság kedvéért" saját motorkerékpárosait kuldte ki. Mikor azután a saját emberei megnyugtatták, hogy Plzeňben teljes a nyugalom, az amerikai parancsnok hosszú csűrés-csavarás után végre kijelentette, hogy ebben az esetben bevonulnak Plzeňbe, mégpedig „május hatodikán, vasárnap, tizenhat órakor". (!)

Az amerikai paracsnoknak ebből a kijelentéséből nyilvánvaló, hogy milyen „felszabadítókban" bíztak egyesek. Ennek a parancsnoknak igen alapotapasztalatai lehettek a nácikkal vívott „harcokból", ha ilyen szabatosan meg tudta állapítani „győzelmes" bevonulásának időpontját. Vasárnap reggel kilenc órakor végulis egy másik amerikai egység vonult be Plzeňbe Noble ezredes parancsnoksá alatt.

Az amerikai parancsnokság célja az volt, hogy a plzeňi nép forradalmi megmozdulását a sarokbaszorított nácik minél hosszabb ideig veszélyeztessék. Noble ezredes akaratlanul meghiúsította az amerikai főparancsnokság e szándékának megvalósítását és voltaképpen parancsot szegett meg, amikor azt idézte elő, hogy az amerikaiak előbb vonultak be a már felszabadult Plzeňbe, mint ez eredetileg szándékukban volt. Az amerikai parancsnokság Noble ezredeshez intézett átiratában szószerint ez olvasható: „Noble ezredes, mint a 16. páncélos hadosztály főparancsnokságához tartozó «B» harci egységet vezénylő tiszt, május 6-án élt *az előre nem látott körülményekkel* és bevonult a városba, bár *a hadosztálynak Plzeň környékét kellett volna csak elérnie*".

Noble ezredes naplójában erről ezt olvassuk:

„*Parancsom volt arra, hogy álljak meg Plzeň elővárosában*, de élve a kínálkozó alkalommal, megparancsoltam egységemnek, hogy szállja meg Plzeňt."

Az „előre nem látott körulmények" kifejezés a Nyugat-Csehszlovákiát megszálló amerikai csapatoknak szóló csaknem minden parancsban előfordul. „Előre nem látott körulményeken" azt kellett érteni, hogy a győzelmes Szovjet Hadsereg előrenyomulásának hatására a nép időközben már maga is fegyvert ragadott. „Előre nem látott körulmények" tették semmivé az amerikai imperialistáknak a hitleristákkal alattomban kötött megállapodásait.

A nyugatnémetországi amerikai parancsnokság eljárásának áruló voltát az amerikai hadseregnek a prágai harcokkal kapcsolatos álláspontja is megerősíti. Az amerikai főparancsnokság — amint ez kiderul B. D. Wallace már idézett könyvéből — 1945 május 7-én megállította a Csehszlovákiában működő 3. hadsereg előrenyomulását. Nyugat-Csehszlovákiában az amerikai hadseregnek sok alakulata összpontosult. Ezek az alakulatok két teljes hadtestet tettek ki. Friss, úgyszólván érintetlen erők voltak ezek. Mégsem kuldték őket Prága segítségére.

Plzeňben már május 6-án kiadta a Nemzeti Bizottság a jelszót: „Segítsuk a harcoló Prágát!" Az önkéntesek már aznap este összegyulekeztek a város egyik terén. Azt kérték az amerikai hadseregtől, hogy fegyverezze fel őket és adjon nekik kölcsön gépkocsikat. Május 6-án estére már az önkéntesek nagy tömege gyűlt össze, akik égtek a harcvágytól és azonnal el akartak indulni, hogy Prágának segítsenek.

Az amerikai parancsnokság nemcsak hogy nem adott autót és fegyvert, hanem erőszakkal szét-

oszlatta a gyűlést és megtiltotta, hogy az önkéntesek elinduljanak Prágába.

Már maga ez a tény is megvilágítja, hogy az amerikai hadseregnek egészen más céljai voltak, mint a Csehszlovák Köztársaság felszabadítása. Az amerikaiak nem mint a nácik ellen küzdő harci egységek vonultak be, hanem mint a menekülő, vagy esetleg még a Szovjet Hadsereg ellen harcoló fasisztákat istápoló osztagok. Imperialista hadsereg bevonulása volt ez, olyan hadseregé, amely a cseh nép ellenségeinek segített, és nemcsak hogy nem sietett a felszabadító harcokat vívók segítségére, hanem egyenesen gátolta ezt a harcot és megtiltotta a népnek a további küzdelmet. Megszálló hadseregként jöttek, amely „előre nem látott körülményeket" használt ki olyan területek megszállására, amelyeket nem harcban hódított meg és amelyeknek népe a Szovjet Hadsereg győzelmein fellelkesülve maga ragadott fegyvert. Mindezt az amerikaiak azzal a szándékkal tették, hogy megmentsék a nácik maradék erőit saját háborús terveik számára és hogy megpróbáljanak reakciós terroruralmat teremteni ezeken a területeken.

Csehszlovák földön az amerikai hadseregparancsnokság minden egyes cselekedetét a népünk forradalmi megmozdulása iránti ellenséges érzület vezette. A parancsnokság eljárását az amerikaiak jövőbeli imperialista tervei szabták meg.

Népünk sohasem felejti el, hogy a Szovjet Hadsereg szabadította fel *egész* hazánkat a náci rabiga alól és a Szovjet Hadsereg hozta meg nemzeteinknek a szabadságot. Felszabadulását egész köztársaságunk, egész népünk egyedül a Szovjet Hadsereg győzelmének, egyedül a nagy Sztálinnak köszönheti.

AZ AMERIKAI MEGSZÁLLÓK TÖREKVÉSE TERRORISZTIKUS MEGSZÁLLÓ HATALOM LÉTREHOZÁSARA

Az amerikai megszálló parancsnokság mindjárt bevonulása után terrorisztikus megszállási rendszert akart teremteni földünkön; minden erejével arra törekedett, hogy saját hatalmának vesse alá az általa megszállt területeket.

A forradalom lángja, amely a Szovjet Hadsereg által 1945-ben felszabadított egész területünkön fellángolt és elárasztotta fényével Nyugat-Csehszlovákiát is, még inkább növelte az amerikai megszállók gyűlöletét népünk iránt, mert végetvetett a nagyburzsoázia uralmának, amely oly kitűnően megértette az amerikai tőkéseket. A cseh népnek így lehetősége nyílt arra, hogy saját kezébe vegye sorsának intézését. Az amerikai megszállók minden menthetőt meg akartak menteni a régi tőkés Csehszlovákiából. A mi burzsoáziánk ebben természetesen hű segítőtársuk volt.

A nyugatcsehszlovákiai megszállási rendszer megteremtésének legnagyobb akadálya népünk forradalmi mozgalma volt. Ezért az amerikaiak „gondoskodásukat" mindenekelőtt a népi forradalmi szervekre, a nemzeti bizottságokra és a nép leghívebb képviselőire, a Csehszlovák Kommunista Pártra „terjesztette ki".

Mindjárt 1945 május 6-án, a Plzeňbe való bevonulás napján úgy viselkedett az amerikai parancsnokság, mint valami hódító. A megszállás első óráiban az amerikaiak egyáltalán nem ismerték el a plzeňi Nemzeti Bizottság törvényes hatalmát, sőt fel is akarták oszlatni a bizottságot és csak erélyes tiltakozások után kezdtek vele tárgyalni. De hogyan tárgyaltak! Pontosan úgy, mintha valami gyarmaton lettek volna. Az amerikai parancsnokság a

következő utasításokat adta a Nemzeti Bizottságnak, amelyeket mindjárt az első ülésén meg kellett tárgyalnia:

„1. A város közigazgatásának tervezete: az amerikai parancsnok, a polgármester, a rendőrfőnök és még egy személy, akit maga az amerikai parancsnok választ munkatársul.

2. A bankokat be kell zárni. A bankok elnökei öt órakor jelentkezni kötelesek az amerikai parancsnokságon.

3. Az utcákat ki kell üríteni. Aki közlekedni akar, annak a rendőrfőnöktől kell erre engedélyt kérni. A lakosság egyébként csak a napnak meghatározott két órájában járhat az utcán.

4. Az ujságok megjelenését be kell szüntetni. A felelős szerkesztők öt órakor kötelesek jelentkezni az amerikai parancsnokságon.

5. Minden rádiókészüléket, fegyvert, fényképezőgépet be kell szolgáltatni a rendőrőrsökön. Fegyvereik leadására a csehszlovák tisztek és rendőrök is kötelesek (az utóbbiak későbbi időpontban visszakapják fegyvereiket).

6. A posta, távbeszélő, távíró és a plzeňi rádióadóállomás működését egyelőre szüneteltetni kell.

Továbbá: minden engedélyt angol és cseh nyelven kell kiállítani. (!) Utazni a várostól legfeljebb 6 km távolságnyira lehet. Az amerikai parancsnokságnak át kell adni az italmérések jegyzékét. (!) A német tiszteket nem szabad bántalmazni. (!) A letartóztatott személyeket az amerikaiaknak kell átadni kihallgatás végett."

Így jártak el az amerikai „felszabadítók" Plzeňben! „Demokráciájuk" abban nyilvánult meg, hogy hódítókként diktálták kemény feltételeiket. Annyit hangoztatott „szabadságuk" valódi mivoltában mutatkozott meg. Ezek a „demokraták" mindjárt megmutatták, hogyan értelmezik ők a sajtó „szabad-

ságát". Közvetlenül bevonulásuk után betiltották az ujságokat. Ez az intézkedés elsősorban a *Pravdá*-t, a Csehszlovák Kommunista Párt plzeňkörnyéki sajtóorgánumát érintette, amelynek első száma már május 5-én megjelent. A további számok megjelenését az amerikai parancsnokság, mint a hitlerista hagyományok folytatója megtiltotta, és csak tíz nap mulva, a munkások erélyes követelésére engedte meg, hogy a lapot kinyomják. Az amerikai „sajtószabadság" hívei ezután sem mulasztottak el semmiféle „elővigyázatosságot": a *Pravda* szerkesztőségébe, akárcsak a német megszállás alatt, rendőrtisztviselő járt be és az amerikaiak számára cenzurázta a lapot. Amerikai cenzorok — tisztek és altisztek — is jártak a szerkesztőségbe és gondosan ügyeltek arra, nehogy a *Pravda* valahogyan megírhassa a népnek az igazságot az új megszállókról. Hasonlóképpen jártak el az amerikai „felszabadítók" azokkal a kommunista sajtótermékekkel is, amelyek Prágában jelentek meg és onnan kerültek Plzeňbe. A kerületi Nemzeti Bizottság tagjai május 28-án tartott ülésükön felpanaszolták, hogy az amerikai megszálló hatóságok egyedül Beneš pártjának sajtóját eresztették be Plzeňbe. A *Rudé Právo*-t az amerikai megszállási zóna határán az amerikaiak mindig elkobozták.

Hasonlóképpen jártak el az amerikaiak a plzeňi rádióval is, amelynek adásait rögtön bevonulásuk után beszüntették. Május 9-én csak azzal a megalázó feltétellel engedték meg az adások újbóli megkezdését, hogy egy cseh nyelven beszélő amerikai katona fog mindent bemondani a rádióba.

Ugyanígy jártak el a nyugati „szabadság" képviselői az általuk elfoglalt összes területeinken.

Számos helyen szétkergették és betiltották az alakuló nemzeti bizottságokat. Ahol pedig nem tudták feloszlatni a nemzeti bizottságot, ott legalább mindenben igyekeztek akadályt gördíteni népünk

útjába, mint például Sušicében, ahol, akárcsak a többi keruletekben, szintén érvényben volt az utazási tilalom. Az amerikai Military Police nem mulasztotta el a parancshoz hozzáfűzni: „Ez a keruleti és a helyi nemzeti bizottságok egymásközti érintkezésére is vonatkozik." Az amerikai megszálló hatalom minden egyes parancsában megnyilvánult a népunk iránt érzett gyűlölet. A „nyugati szabadság" amerikai bajnokai bevezették a saját megszálló „katonai közigazgatásuk" korlátlan hatalmát és a nemzeti bizottságok helyett a tőkés köztársaság gyászos emlékű elnyomó államapparátusát támasztották fel. Ezt az apparátust a vidéken a keruleti főnökök képviselték. Így például május 9-én Strakonicében W. A. Ender kapitány aláírásával hirdetmény jelent meg angol és cseh nyelven, amely a következőképpen rendelkezett:

„Strakonice és Písek keruletek főnökei ezidőszerint az *amerikai hadsereg által elismert* közigazgatási hatóságok. Az amerikai hadsereg összes hivatalos rendelkezéseit ők hajtják végre mindaddig, amíg az új (!) csehszlovák kormányt meg nem alakítják és amíg azt az amerikai kormány el nem ismeri." (!)

Hasonló tartalmú hirdetmények jelentek meg egyéb helyeken is. (Igaz, az angol szövegű hirdetmények cseh fordítása nem szabatos. A szöveg valójában az új *cseh kormány* megalakulásáról és az amerikai kormány által történő elismeréséről szól.) Ezzel a parancscsal az amerikai parancsnokság elárulta valódi szándékait. Hiszen ismeretes, hogy április 4-én, tehát egy teljes hónappal e hirdetmény közzététele előtt megalakult Kassán a Nemzeti Arcvonal kormánya, a törvényes csehszlovák kormány, amelyet Anglia és az Egyesült Államok is elismertek. De az amerikai megszállók, óceánontúli uraik parancsainak engedelmeskedve, már egy hónap mulva „új"

csehszlovák kormányról beszéltek, amelyet végeredményben az amerikai imperialisták fognak „megszervezni és elismerni". Világos, hogy a kerületi főnökök hivatalba helyezése nem „túlkapás" volt, hanem céltudatos rendszabály a kassai program végrehajtásának meghiúsítására, a nemzeti bizottságok hatalmának szétzúzására, végeredményben pedig a csehszlovák kormány megváltoztatásának kierőszakolására (amint ez néhány nyugati országban történt), hogy azután burzsoá cseh bábkormányt szervezzenek az amerikaiak gyarmati uralmának fenntartása érdekében. Világos, hogy az amerikai megszállók ellenforradalmi államcsínyt terveztek a kormányban résztvevő burzsoá politikusok támogatásával.

KÍSÉRLET A CSEHSZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG GAZDASÁGI GYARMATOSÍTÁSÁRA

Az első köztársaság idején a Škoda-művek a profit bőséges forrását jelentették a külföldi tőkések számára. 1919-től egészen 1938 végéig a Škoda-művek részvényeinek 50 százaléka (!) a Schneider-Creusot francia cég tulajdonában volt, ez viszont a Morgan-féle amerikai finánccsoporthoz tartozott. Az angol jelzálogkölcsön 1923-tól 1930-ig egymillióról ötmillió font sterlingre növekedett. Így a francia, az amerikai és az angol tőke hosszú éveken át sok-sokmilliónyi profitot szipolyozott ki a Škoda-művek cseh munkásaiból. 1939 márciusában a döntő befolyást a Škoda-művekben a Vereinigte Stahlwerke—Dresdner Bank nevű német csoport szerezte meg, ezt pedig 1939 nyarán a Hermann Göring-konszern váltotta fel.

Az amerikai és német monopoltőkések között azonban a háború egész ideje alatt megállapodás

volt érvényben arról, hogy kölcsönösen fenntartják a kartellegyezményeket mindkét oldal imperialista csoportjainak az ellenséges országokban levő vagyonára vonatkozólag, továbbá arról, hogy a háború egész időtartama alatt fel fogják számítani azokat a nyereségeket és osztalékokat, amelyek megfelelnek a háború előtti kartellegyezményeknek és az ellenséges országokban levő vállalati érdekeltségeknek. Mindezeket a nyereségeket és illetékeket pedig teljes értékben titkos számlákra fogják könyvelni. Ilymódon az amerikai tőke a háború végéig keresett minden egyes ágyún és géppuskán, amely Hitler számára készült, ugyanakkor pedig a német monopoltőkések kerestek minden egyes liter benzinen, amelyet az amerikai repülőgépek Németország vagy a mi országunk bombázására felhasználtak. Vagyis annak a profitnak egy része, amelyet a náci hajcsárok terrorja sajtolt ki a Škoda-művek munkásainak véréből és verejtékéből, titkos elszámolások útján a nyugati imperialisták javára íródott. Az amerikai mágnásoknak nem volt okuk panaszra: még a Németországban és a nácik által megszállt országokban dolgozó munkások munkáján és kényszermunkáján is kerestek; a hitleristák uralma alatt álló Európában örvendetesen növekedett az ő profitjuk is. Ezért nem volt okuk arra, hogy tönkretegyék a hitleri Németország és a megszállt országok hadiiparát, s így arra sem, hogy szétrombolják a Škoda-műveket.

A háború vége felé azonban gyökeresen megváltozott a helyzet. 1945 április 4-én Kassán megalakult a csehek és szlovákok Nemzeti Arcvonalának kormánya, amely elfogadta a kassai kormányprogramot. Ebbe a kormányba vezető pártként lépett be a Csehszlovák Kommunista Párt s ez a tény „visszatükrözte egy új osztálynak, a munkásosztálynak, és vele együtt a városok és falvak dolgozó népének

hatalomrajutását"[4]. A Nemzeti Arcvonal első kormányának programjában, amelyet Gottwald elvtárs állított össze, félreérthetetlenul kifejezésre jutott az, hogy a kormány célja egyebek között a következő: „Az egész pénzugyi és hitelrendszert, az ipari kulcsvállalatokat, a biztosító intézeteket, a természetes és mesterséges erőforrásokat az állam általános vezetése alá helyezzük, a nemzetgazdaság újjáépítésének s a termelés és a kereskedelem újjáélesztésének szolgálatába állítjuk"[5].

Világos szavak voltak ezek, amelyeket még az amerikai monopoltőkések is megértettek. 1945-ben meg kellett hogy szűnjék a Škoda-művek munkásainak a külföldi tőke által hosszú évtizedeken át folytatott kiszipolyozása. Világossá vált, hogy végeszakad a francia-amerikai és német pénzmágnások uralmának a köztársaság legfontosabb nehézipari üzemében. A Škoda-művek ezentúl nem a hazai és külföldi monopoltőkések zsebére, hanem a dolgozó nép javára fognak termelni.

Ez döntő indíték volt. 1945 április 17-én és 18-án, tehát két héttel a kassai program kihirdetése után, az amerikai imperialisták afelett érzett tehetetlen duhukben, hogy többé nem zsákmányolhatják ki a cseh munkások ezreit, parancsot adtak légierőiknek, hogy bosszúból rombolják szét, semmisítsék meg Plzeňt.

1945 április 25-én hajtották végre az amerikai légierők legutolsó nagyarányú európai légitámadásukat — a plzeňi Škoda-művek bombázását. 500 amerikai bombázó több mint 5 000 romboló- és gyujtóbombát dobott le. Huszonkilenc üzemi épület teljesen elpusztult, huszonegy igen súlyos, harminchárom

---

[4] *Klement Gottwald* Válogatott cikkek és beszédek Szikra 1951. 345 old

[5] Ugyanott, 139 old

súlyos, a hátralevő negyven pedig könnyebb rongálódásokat szenvedett. Az uzem áram nélkul maradt, a kozlekedési vonalak megsemmisultek. Két héttel a háború befejezése előtt, akkor, amikor a nácik már egyetlen szeget sem tudtak Plzeňből a frontra vinni, amikor a Szovjet Hadsereg már körülzárta Berlint és vorös lobogó lengett az Elbán, akkor tették tonkre az amerikaiak a plzeni Škoda-művek 70 százalékát.

A plzeni Škoda-művek tönkretétele tette fel a koronát azokra a rosszindulatú rombolásokra, amelyeket az amerikai imperialisták a háború utolsó óráiban országunkban végrehajtottak. Ezzel tettek pontot az után a sorozat után, amely Nové Zámkynak (Érsekújvárnak) közvetlenül a Szovjet Hadsereg bevonulása előtt végrehajtott bombázásából, a Nyitra ellen intézett légitámadásból (két nappal az előtt, hogy a Szovjet Hadsereg felszabadította a várost), Gottwaldov bombázásából · és a prágai Českomoravská-Kolbeň-Daněk gépgyár március 25-i szétrombolásából állott. Látjuk tehát, hogy az amerikaiak egész sor légitámadást hajtottak végre azzal a céllal, hogy tönkretegyék a felszabadított Csehszlovákia gazdasági erejét. Csupán annak a légitámadásnak, amelyet április 17-én Škvrňan és Karlov munkásnegyedek ellen intéztek, következő volt a mérlege: 624 halott, 453 sebesult. Az áprilisi légitámadások folyamán egyedül Plzeňben 769 cseh esett áldozatul az amerikai imperialisták vadállati gyűlöletének, 542 plzeni lakos pedig megsebesült. Teljesen rombadőlt 505 épulet, 5 000 pedig megrongálódott; ez a szám Plzeň összes lakóházainak kétharmada! A rendezőpályaudvar megsemmisült, ugyancsak megsemmisult a vágóhíd és környéke. A vízvezeték nem működött, úgy, hogy csak a város központjában volt víz.

Igaz ugyan, hogy az amerikai légierők 1943-ban és 1944-ben is gyakran átrepültek a Škoda-művek

felett s egyes esetekben néhány bombát is ledobtak, de a Škoda-művek által elszenvedett károk 93 százaléka (!) a legutolsó, 1945 április 25-én végrehajtott légitámadás nyomán keletkezett. Az amerikaiak közvetlenül a háború befejezése előtt olyan károkat okoztak nemzetgazdaságunknak, amelyek mai értékre átszámítva több mint hatmilliárd csehszlovák koronát tesznek ki! Ebből a pénzből a kétéves terv keretében egy 30 000 lakosú várost építhettünk volna fel.

Amikor az amerikai megszállók bevonultak Plzeňbe, maga Patton tábornok sietett a Škoda-művekbe, hogy a helyszínen győződjék meg a rombolás eredményességéről. A tábornok cinikusan megelégedését fejezte ki az amerikai légierők gaztette felett. Azt mondják, hogy „nagyon örült" az amerikai légikalózok által okozott óriási károknak.

Vajjon az amerikaiak ugyanakkor, amikor engedték, hogy a Ruhrvidék fegyvergyárai a háború utolsó napjáig sértetlenül termeljenek a hitleristák számára, miért semmisítették meg a mi legnagyobb fémipari üzemünket?

Az amerikai imperialisták azért bombázták a Škoda-műveket, hogy megsemmisítsék azt az ipart, amelyet dolgozó népünk szándékozott kezébe venni, s hogy kiküszöböljenek minden konkurrenciát. A Wall Street profitérdekeiért az amerikai légikalózok egy percig sem haboztak, még ha férfiak, asszonyok es gyermekek százait kellett is legyilkolniok. A newyorki tőzsdések zsebeinek megtömése érdekében szórták az amerikai repülőgépek Plzeňben a halált.

Az a cikk, amely az amerikai megszállók *Tricolor Times* című lapjában jelent meg a Škoda-művekről 1945 október 7-én, elismeri, hogy

„a csehek közül sokan úgy vélik, hogy a megsemmisítő bombázás kissé (!!) későn jött és *igazuk*

van abban, hogy hatásosabb lett volna, ha ez egy vagy két évvel előbb történik meg".

A cikk írója egyúttal mindjárt meg is magyarázza az amerikai olvasónak, hogyan kell erre a kellemetlen kérdésre felelni. Ebből a célból azt az elképesztő, valódi amerikai hazugságot találja ki, hogy a nácik 1940-ben a Škoda-műveket felépítették fából és ezt bombázták az amerikaiak 1943—1944-ben. Állítólag fel is tűnt nekik, hogy ennek az üzemnek kéményeiből miért nem szállt fel soha a füst. Hogy erre miért éppen két héttel a háború befejezése előtt „jöttek rá" az amerikai repülők, arról egy szót sem szól a cikk írója. Tehát ilyen hazugságokhoz folyamodtak az amerikai bértollnokok, hogy takargassák gyilkos tetteiket, hogy igazolják gazdaságunk gyalázatos tönkretételét és kifosztását.

A Škoda-művek szétrombolásával az amerikai imperialisták messzemenő, alattomos célt követtek: gazdaságilag igyekeztek legyengíteni köztársaságunkat s olyan gazdasági sebeket akartak ütni rajta, hogy azokat népünk ne legyen képes saját erejéből kiheverni, hogy országunk az amerikai imperialisták gazdasági függvényévé váljék. Azt akarták, hogy kénytelenek legyünk az amerikai imperialistákhoz fordulni kölcsönért, hogy aztán ők szabhassanak feltételeket, és hogy végül az amerikai és egyéb külföldi tőke megint rabszolgasorba hajthassa és kizsákmányolhassa népünket.

Ezért hirdették az amerikai imperialisták, hogy nem kell felépíteni a Škoda-műveket és a többi lerombolt üzemet, hiszen ők majd úgyis mindent „szállítanak". A már idézett *Tricolor Times* 1945 október 7-én például így írt (rosszul palástolva a rombolás felett érzett örömét):

„A hatalmas Škoda-művek teljesen tönkrementek, és kérdéses, hogy valaha is visszanyerhetik-e egykori jelentőségüket."

Az amerikai megszállók lapja, „egy cseh polgár" kijelentéseibe csomagolva saját nézeteit, így folytatta:

„... jobb is lesz az ország számára, ha a Škoda-művek nem jelennek meg újra a fegyverkezési világpiacon; Anglia és Amerika saját termékeikkel háttérbe szoríthatják és a piaci verseny során tönkretehetik... *ilyen kulcsjellegű nehéziparra egyáltalában nincs szuksége Csehszlovákiának.*"

A cikk szerzője, D. A. Myers a továbbiakban arról igyekszik meggyőzni az olvasót, hogy a Škoda-művek voltaképpen nem is hajtanak hasznot Csehszlovákiának. Ezt mondja:

„Amerikának eszébe sem jutna, hogy mindent a világon egyetlenegy hatalmas üzemben próbáljon meg előállítani."

Ezután élénk színekkel ecseteli azokat a veszélyeket, amelyek Csehszlovákiát fenyegetik, ha helyreállítja a Škoda-műveket, majd figyelmeztetően megjegyzi:

„... egyesek (?) azt hiszik, hogy Csehszlovákia nem lett volna olyan fontos Hitler számára, nem vonta volna annyira magára a figyelmét, ha nem lettek volna olyan nagy ipari uzemei, amelyek között a Škoda-művek a legnagyobbak."

No lám! Tehát a Škoda-művek létezése az oka annak, hogy a nyugateurópai és az amerikai imperialisták átengedték Csehszlovákiát Hitlernek! Ezért mondják tehát: ne fáradjatok a Škoda-művek újjáépítésével, nehogy ezzel magatokra vonjátok valamiféle Hitler „figyelmét".

Mindezek a szemérmetlen „tanácsok", amelyek mögul világosan kilóg a konkurrens amerikai fegyvergyárosok és gyarmatosítók lólába, annak a „politikának" folytatását jelentették, amelynek a Škoda-művek bombázása is része volt.

Így képzelték el az amerikai imperialisták azt,

hogy országunkat elmaradt, nehéziparral nem rendelkező amerikai gyarmattá tegyék, amely az amerikai monopóliumok szállításaitól függ, s e szállítások fejében nyersanyagot és olcsó emberi munkát szolgáltat; olyan gyarmattá, ahol ki lehet szipolyozni a nép utolsó csepp vérét is. Ezekből a tervekből világosan megértjuk, miért tették tönkre a Škoda-műveket közvetlenül az előtt, hogy a Szovjet Hadsereg győzelmet aratott a hitleri Németország felett; miért ellenezték mindenáron a Škoda-művek újjáépítését; miért akarták elhitetni velünk azt a nevetséges dajkamesét, hogy a Škoda-művek és általában a nehézipar újjáépítése „nem áll országunk érdekében"; miért tartóztatták fel a Škoda-művek szétbombázott üzemeinek újjáépítésére sietö munkásokkal telt vonatokat; miért tartóztatták fel például a blovicki kerületben fekvő Nezvěsticében hat óra hosszat a Škoda-művekből jövő munkásvonatokat az utazási engedélyek ellenőrzésének ürügyével; miért igyekeztek mérnökeik „szakvéleményeket" adni arról, hogy a Škoda-műveket nem is lehet már helyreállítani.

És ez a kísérlet, mely arra irányult, hogy Csehszlovákiát az amerikai imperialisták kegyétől szolgai módon függő gyarmattá tegyék, egyáltalán nem elszigetelt jelenség. Része volt annak a rendszeres rombolásnak és fosztogatásnak, amelyet az amerikai megszállók Nyugat-Csehszlovákiában vittek véghez és amely nem egyes fegyelmezetlen katonák túlkapása, hanem az amerikai megszálló csapatok parancsnoksága által hivatalosan irányított akció volt.

A Škoda-művekben mindjárt az amerikai megszállók bevonulása után megtelepedtek a CIC és az Intelligence Service bizottságai. Az üzem ugyan csaknem teljesen romokban volt, de megmaradtak még a termelési tervek és a különböző eljárások leírásai, amelyeket kezükbe akartak kaparintani.

Így a plzeňi főüzemben, meg a Doudlevcében levő melléküzemben is igyekeztek az amerikaiak rátenni a kezüket az üzemi irattárra. Doudlevcében, ahol megszállták és nyolc héten át kezükben tartották az igazgatósági épületet, ez nem sikerült nekik. A főüzemben a légitámadások semmisítették meg az irattárat. Így a két imperialista kémügynökség bizottságai, egymással viaskodva, az egyes termelési részlegek irattárait igyekeztek megszerezni. Kutattak a katonai tartalékirattár után is. Céljuk az volt, hogy megszerezzék a fontos, még nem is alkalmazott német fegyverek mintapéldányait. Csak új népi biztonsági szerveink éberségének és elővigyázatosságának köszönhető, hogy a csehszlovák dolgozók vagyonának elrablására irányuló kísérleteik meghiúsultak.

Lehetetlenné tenni a Škoda-művekben a termelést és fegyvergyártási terveket szerezni a jövendő háborúra — ez volt az urak „tiszta" munkájának célja éspedig nemcsak Plzeňben, hanem másutt is. Így például 1945 július 22-én cseh tiszti egyenruhába öltözött amerikaiaknak sikerült erőszakkal Rotavából Münchenbe szöktetniök az ágyúcsövek centrifugálöntésének szakembereit. Az amerikai imperialisták természetesen Csehszlovákiában sem feledkeztek meg egy harmadik világháború előkészítéséről.

Az amerikai megszálló hadseregnek minden gazdaságunkat érintő intézkedése egy célt szolgált: minél többet ártani, tönkretenni és felégetni mindent, ami hadseregük kezébe kerül. A plzeňi rendőrigazgatósághoz érkezett számos jelentés közül a č. r. 400 prez./1945. jelzésű okmányban ezt olvassuk:

„Plzeňnek az amerikai hadsereg által történt megszállása után sok nehézség merült fel, melyek az idők folyamán súlyos problémákká váltak.

...a katonák önkényesen elfoglalják a megüresedett német lakásokat, még ha azokat más célokra

utalták is ki; erőszakkal behatolnak a lakásokba és tönkreteszik az ott felhalmozott, elkobzott cseh vagyonból származó berendezési tárgyakat, elhagyott javakat... Hasonló dolgokat visznek véghez az élelmiszer- és egyéb raktárakban, amelyeknek készleteit a rendőrség egyenruhás közegei nagy nehézségek árán mentették meg és őrizték kezdettől fogva...

...a német hadsereg elhagyott táboraiban, Ejpovice környékén ugyanez a helyzet. Milliós károk érték itt a népi vagyont, különösen ami a gépjárműveket illeti, melyeket a Prágából visszavonuló német hadsereg hagyott hátra a fegyverletételkor. Legnagyobb részük tönkrement... Minden olyan lépés, mely e járműveknek tömeges átadására irányult, mindeddig eredménytelen maradt; a járművek őrzésére kiküldött egyenruhás rendőröket az amerikai katonák elkergették. Hasonló dolgok történtek egyéb helyeken is, ahol német csapatokat lefegyvereztek.

A helyőrség parancsnokságától a mai nap folyamán vett legújabb értesítés szerint az amerikaiak megszállták a volt német katonai közigazgatás készletraktárát és abban mint sajátjukban gazdálkodnak. Az olyan értelmű közbelépés, hogy a fentemlített vagyon cseh népi vagyont képvisel... egyelőre nem járt eredménnyel."

Ejpovicénél a gépkocsikon kívül hatalmas mennyiségű fehérneműt és élelmiszer is tönkrement. A repülőtéren benzinnel leöntötték és elégették az amerikai csapatok által *Plzeňben* zsákmányolt ruházati cikkeket és fehérneműt. Plzeňben a régi Goldscheider-féle téglaégető agyagbányájába az amerikaiak katonai gépkocsikon élelmiszert, konzerveket, bútort, rádióvevőkészülékeket és egyéb holmikat hordtak össze, majd benzinnel leöntötték és elégették. A tűz napokig égett. Június 18-án az amerikai katonák a plzeňi Gestapo padlásán körülbelül száz rádiókészüléket lőttek össze. A plzeňi Kereskedelmi

Akadémia rádiófelszerelését az ablakon át kidobálták az utcára.

Chebben az amerikaiak megsemmisítették az úgynevezett felső laktanyák ruharaktárait. A chebi repülőtéren tankokkal autókat és egyéb gépjárműveket zúztak felismerhetetlen, használhatatlan roncsokká. Ugyancsak tankokkal zúztak össze nagymennyiségű írógépet, rádióvevőkészüléket és konzervet. Az amerikaiak Cheb megszállásakor minden ok nélkül lerombolták a viaduktot. A szándékosan tönkretett viadukt helyreállítása 15 millió csehszlovák koronába került. A megszállók önkénye tetőfokát érte el akkor, amikor az amerikai csapatok jóval Cheb megszállása után tönkretették a chebi vasútállomást. Az amerikai megszállók példátlan cinizmussal kiadták a parancsot az állomás aláaknázására és levegőbe röpítésére. Gaztettüket azzal a gúnyos kijelentéssel kísérték, hogy ha tőlük vásárolunk, vadonatújat kaphatunk helyette.

Aš környékén több raktárt felégettek, közöttük egyet, amely nagymennyiségű khakianyaggal volt tele.

Lokefskóban, az ottani csendőrőrs 1945 május 22-én kelt jelentése szerint, a helység egész környéke egyetlen nagy autótemető, tele az amerikaiak által összetört járművekkel.

Falknovban is elkobozta az amerikai katonai közigazgatás a gépkocsikat és összetörette őket.

Kraslicében az amerikai katonák megsemmisítették a hangszerraktárakat.

Kladruby mellett egy kastélyban nagy raktár volt, amelyet a mi embereink őriztek. Az amerikaiak lövöldözés közepette eltávolították őket; a raktárban levő készleteket leöntötték benzinnel és elégették. Nagymennyiségű ruha, rövidhullámú adó- és vevőkészülékek, légzőkészülékekhez szükséges oxigént előállító berendezések és egyéb értékes hol-

mik pusztultak el. A nácibarát gróf amerikaiak védelme alatt, amerikai gépkocsikon szállította el többmillió korona értékű ékszereit és műgyüjteményét.

Ašból az amerikaiak Münchenbe szöktettek öt ipari porcelánkészítő szakmunkást. Ugyancsak szakembereket vittek el az aši Siemens—Halske-művekből, gyengeáramú berendezések gyártására vonatkozó tervrajzokkal együtt.

Tachovból Hoover amerikai őrnagy távozásával egyidőben több értékes múzeumi tárgy is eltűnt (olajfestmények, ezustveretű régi fegyverek, huszita fegyverek stb.).

Stodban az amerikai parancsnokság erőszakkal lefoglalt negyven vagon ruhát, amelyeket a nácik a plzeňi serfőzőből koboztak el, majd az egész készletet leöntette benzinnel és felgyujtatta.

E rablások és fosztogatások egyik szemtanúja aki a háború utolsó három hónapját az amerikai hadseregben töltötte, így ír ezekről a dolgokról:

„Minden egyes alakulat különleges feladata volt az, hogy megsemmisítsen minden idegen közlekedési eszközt, rádióvevőkészüléket, varrógépet, középuleti berendezést... *parancsuk volt* arra, hogy mindent tegyenek tönkre, az amerikai monopoltőke érdekeltségéhez tartozó üzemeket kivéve."

Ez az egész rombolás tervszerű volt és előre megszabott cél érdekében történt.

Iparunk és gazdasági életünk tönkretételének politikája az után is megnyilvánult, hogy az amerikai hadsereg megszállta Plzeň környékét. Nem fegyelmezetlen katonák egyes túlkapásairól volt itt szó, hanem egész rendszerről, amelyet az amerikai hadsereg az általa megszállott területen bevezetett. Az amerikai imperialisták megmutatták, hogy ki akarják szipolyozni országunkat, függővé akarják tenni a Nyugattól, hogy népünk megint csak az ame-

rikai, francia és német imperialisták számára legyen kénytelen dolgozni.

Az amerikai megszálló csapatok Plzeňben és környékén véghezvitt tettei egyenes, logikus folytatását jelentették az 1945 áprilisában végrehajtott galád légitámadásoknak. Mindezeket a gaztetteket akkor hajtották végre, amikor Plzeňen és környékén át a náci börtönökből és koncentrációs táborokból kiszabadult foglyok ezrével tértek haza, a sok ruha, fehérnemű és élelmiszer pedig, amelyre elsősorban nekik lett volna szükségük, az amerikai katonai klikk által gyujtott máglyákon lángolt.

1945 májusában Plzeňben és egész Nyugat-Csehszlovákiában nagy közellátási nehézségek következtek be. Ugyanekkor az amerikai katonai parancsnokság utasította a cseh közigazgatási szerveket, hogy gondoskodjanak azoknak a táboroknak az ellátásáról, ahol a nácikat gyüjtötték össze. Amikor az amerikaiak végre megengedték a plzeňi Nemzeti Bizottság szerveinek, hogy a volt Wehrmacht raktáraiban levő élelmiszerhez nyúljanak, ezt az engedélyt valamilyen módon mindig megnyirbálták. Így például 1945 május 23-án közigazgatási szerveinknek csak egyetlenegy raktárból volt szabad élelmiszert elszállítaniok, és akkor is csak (a plzeňi Nemzeti Bizottság ülésén felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint) „a hibás, azaz a kiömlött és beszennyeződött árut"! Közben az amerikai megszállók elszállították, benzinnel leöntötték és felgyujtották a katonai raktárak készleteit. Ami még megmaradt, azt szétosztották a fogolytáborokban tartott SS-katonák között. A köztársasági elnök kancelláriájához 1945 május 23-án érkezett egyik jelentésben a következőket olvashatjuk:

„A chebi Nemzeti Bizottság egyik tagja 1945 május 14-én jelentette, hogy az amerikai megszálló hadsereg parancsnoksága megengedi az élelmiszerek

Németországba való kivitelét, sőt el is rendelte, hogy ebből a kerületből negyvenöt vagon gabonát szállítsanak Németországba."

Másutt viszont, például Horní Slavkovban, az 1945 május 31-én kelt helyzetjelentés szerint, nagy nehézségeket okozott az ellátásban az a körülmény, hogy Németországból a menekültek nagy tömege érkezett, akiket az amerikaiak nem engedtek továbbirányítani.

Mindezzel szöges ellentétben áll a Szovjet Hadsereg Csehszlovákiában tanúsított magatartása. A szovjet katonai parancsnokság azonnal a csehszlovák kormány rendelkezésére bocsátott 9 000 tonna gabonát, élelmiszert és sót. A kormány ennek az adománynak a segítségével tudta felemelni 1945 június 4-én Nagy-Prága lakosságának kenyérfejadagját. A szovjet kormány döntése nyomán az 5. gárdahadsereg parancsnoksága 1945 július 1-én 3 600 tonna gabonát, 325 tonna cukrot és 125 tonna sót adott át Ostrava lakosságának. Ugyanakkor Brno lakossága 4 000 tonna gabonát, 375 tonna cukrot és 150 tonna sót kapott a Szovjet Hadseregtől.

Az amerikai megszállók azon is buzgólkodtak, hogy minél jobban tönkretegyék pénzgazdaságunkat. Az amerikai katonai parancsnokság által Csehszlovákiában bevezetett megszállási rendszerhez az is hozzátartozott, hogy az amerikai megszállási márkának, amelyet az amerikaiak korlátlan mennyiségben nyomtak, 10 korona volt a hivatalos árfolyama (!). Az amerikai megszállók ugyanazt a rabló rendszert erőszakolták ránk, amelyet annakidején a hitlerista megszállók vezettek be. Ez ugyanakkor történt, amikor a csehszlovák kormány éppen a német márka megszüntetésére készült, a Szovjet Hadsereg pedig 1 koronában állapította meg a megszállási márka hivatalos árfolyamát. Hála kormányszerveink hajthatatlanságának, az amerikaiaknak ez a pénzügyi

manővere nem sikerült. Később, az 1945 novemberében végrehajtott valutareform alkalmával, amikor az amerikaiaknak módjukban állt korlátlan mennyiségben átváltani a koronát, nagyaranyú csalásokat hajtottak végre a tőkésekkel, spekulánsokkal és hadigazdagokkal együtt. A tőkések és spekulánsok, akik a zugpiacon folytatott uzleteikkel hatalmas pénzösszegeket halmoztak fel, ezeket az összegeket amerikai megszállók segítségével at tudták váltani új csehszlovák koronára.

A pénzügyi manőverek, a valutareform kapcsán véghezvitt csalások, katonai utalványok használata pénz helyett, a megszálló csapatok által okozott károk megtérítése során elkövetett csalások — mindez része volt az amerikai megszállók által gazdasági életünkben folytatott felforgató tevékenységnek. Ezen a téren az amerikaiak készséges segítőtársra találtak burzsoáziánkban, amely ezáltal élősdi módon gazdagodott. Ez az államunk meglopására irányuló „együttműködés" a megszállók kivonulása után is folytatódott — a Plzeňben székelő úgynevezett amerikai felszámoló bizottság útján. Ennek a bizottságnak mellesleg „magasabbfokú" feladata is volt — az amerikai kémkedés finanszírozása. A kárösszegek hamis felvétele révén a bizottság a nyujtott hitelből százezres összegeket tudott kifizetni az amerikai kémeknek.

Így jártak el az amerikai gyarmatosítók 1945-ben Nyugat-Csehszlovákiában. Az amerikai katonai vezetőség egész gazdasági politikája gazdasági életünk tönkretételére, a közellátás szétzüllesztésére és pénzrendszerünk dezorganizálására irányult, hogy mindennek eredményeként népünket amerikai ellenségeinek áldásos „segítségétől" tegyék függővé. Az amerikai megszállók Csehszlovákiában gyarmatosítóknak, az amerikai trösztök ügynökeinek szerepét játszották. Végcéljuk az volt, hogy a cseh reakció

segítségével gyarmattá süllyesszék Csehszlovákiát, amelyből bőséges profitot lehet majd kisajtolni a Wall Street bankárai számára; olyan gyarmattá, amely a szovjetellenes amerikai tömb egyik tagja lesz.

Az országunk gyarmatosítására irányuló amerikai kísérlet választ elé állította népünket: el kellett döntenie, hogy két teljesen ellenkező irányú út közül melyiken akar a jövő felé haladni. Egyrészt ott volt az „amerikai" út, amelyet fel nem építendő nehézipari üzemeink szétbombázott romjai szegélyeztek, a gazdasági elnyomorodásnak és elmaradottságnak, végül pedig az önállóság elvesztésének, az amerikai imperialistáktól való teljes gazdasági és politikai függőségnek útja, a nemzet megaláztatásának, amerikai gyarmattá süllyedésének útja. Másrészt előtte állt a nagy újjáépítésnek, új nehézipari üzemek létesítésének, a gazdasági fellendülésnek, a nemzeti büszkeségnek és függetlenségnek, a szocialista ország megteremtésének útja, amelyet a Szovjet Hadsereg mutatott meg nekünk.

Népünk egyszersmindenkorra az utóbbi út mellett döntött. Az országunk gyarmatosítására irányuló amerikai tervek meghiúsulását a Szovjetunió szövetségének és annak a ténynek köszönhettük, hogy hazánkat a Szovjet Hadsereg szabadította fel.

Az amerikai megszállók minden igyekezete ellenére új üzem épült a Škoda-művek romjaiból. 1945 május 22-én helyezték újra üzembe Doudlevcében a villamoskészülékek gyárát, június 6-án pedig az üzem erőművét. Július 10-én indult el az első hattonnás elektromos olvasztó, még ugyanabban a hónapban pedig a második. Sok-sok tízezer önkéntesen vállalt munkaóra nyomán az üzem úgyszólván napról-napra növekedett. A felszabadult munka győzedelmeskedett az amerikai imperialisták gonosz szándékai felett. Az építő lendület, a nép Szovjetunió

iránti szeretete és felsorakozása a Csehszlovák Kommunista Párt biztos vezetése mögött — ezek voltak azok a körülmények, amelyekkel az amerikai gyarmatosítók nem számoltak, miközben sötét terveiket szőtték.

A NÁCIK VÉDELMEZŐI ÚJ VILÁGHÁBORÚRA KÉSZÜLNEK

Az amerikai megszállók nyugatcsehszlovákiai ténykedése világos utalást jelent arra nézve, hogy az amerikai imperialisták 1945-ben, sőt már a háború alatt is, alattomban új hadjáratra készültek a Szovjetunió és a népi demokratikus országok ellen. Az amerikai megszállók minden egyes náci tisztet, hétpróbás SS-hóhért és Gestapo-kémet, akik a Szovjet Hadsereg elől menekültek, megmentettek a hitleri hadigépezet süllyedő hajójáról, hogy felhasználják őket egy új világháború előkészítésében.

Az amerikai megszálló hadsereg, attól a pillanattól kezdve, hogy földunkre lépett, a hitleristák oltalmazójának szerepét játszotta Csehszlovákiában. A megszállók a cseh lakosság kárára különleges figyelemmel gondoskodtak a náci főemberekről.

Hanousek, az amerikaiak által hivatalába helyezett strakonicei kerületi főnök már 1945 május 10-én kiadott gazdáinak parancsára egy felhívást, amelynek 4. és 5. pontja a következőképpen hangzott:

„4. *A német hadsereg tisztjei, akik ezen a vidéken a német hadsereg járművein közlekednek, az amerikai hadsereg parancsnokságának beleegyezésével (!) dolgoznak* a katonai alakulatok fegyverletételével kapcsolatosan és ezért felhasználhatják utazás céljaira a német járműveket és gépkocsivezetőket. Mozgásukat nem szabad akadályozni s ezért a lakosság felhivatik, hogy tartózkodjék irányukban bármiféle kijelentéstől (!) vagy erőszakos cselekedettől.

5. Azok a német tisztek, akik az amerikai hadseregnek adták meg magukat, megtarthatják oldalfegyveruket. A lakosság felhivatik, hogy az amerikai hadseregnek ezt az intézkedését vegye tudomásul és tartózkodjék az erre vonatkozó kritikának bárminő nyilvánításától(!).“

Ez az okmány, amely megint csak azt mutatja, hogy Eisenhower ilyen aprólékos részletekben is megegyezett Schörnerrel és a hitlerista vezérkarral — néhány nappal azután jelent meg, hogy az amerikai katonai közigazgatás Klatovyban (Military Government Det. No 2, Stamp No 81) „börtön- és kényszermunkabuntetés“ terhe mellett felszólította a „csehszlovák nemzetet“, a hatóságokat, partizánokat stb., hogy

„kivétel nélkul szolgáltassanak be mindenféle fegyvert, vagyis: vadászfegyvert, puskát, pisztolyt, tőrt (!), kardot, szuronyt (!)...“ — azaz mindenféle oldalfegyvert is.

Tehát az SS tagjai és a náci tisztek az amerikaiak által elfoglalt teruleten fegyveresen járhattak fel s alá, ugyanakkor, amikor a cseh lakosság, az összes hatóságok és hivatalos szervek kötelesek voltak beszolgáltatni fegyvereiket és így védtelenek voltak az SS-bandák gonosztetteivel szemben. Az amerikai megszállók jól tudták, hogy ez a felhívás milyen ellenkezést váltott ki a népből, ezért egyszerűen — akárcsak annakidején a hitleristák — megtiltották „bárminő kritika nyilvánítását“.

Mi volt a céljuk az amerikai megszállóknak, amikor ilyen felháborító módon védelmezték a nácikat? Jól kigondolt, hosszú időre szóló intézkedés volt ez, amely szorosan összefuggött az amerikai parancsnokság egész magatartásával: lehetővé akarta ezzel tenni a hitlerista tiszteknek, az SS és a Gestapo tagjainak, a német kémeknek, a kompromittált együttműködőknek és a náci rendszer egész söpredé-

kének, hogy az amerikai megszállók védőszárnyai alatt megmeneküljenek a cseh nép haragjától és tovább futhassanak nyugatra, Bajorországba, ahol az amerikai imperialisták már akkor toborozták mindezeket a háborús bűnösöket a Szovjetunió ellen indítandó új támadó háborúra.

Ezért az amerikai megszállók terroruralmukban odáig mentek, hogy a cseh népnek, amely el akarta söpörni a náci hatalmat, nemcsak minden náciellenes intézkedést tiltottak meg, hanem végül még „bárminő véleménynyilvánítást" is a nácikkal kapcsolatban. Ezért oszlatták fel a nemzeti bizottságokat, amelyek sokezer nyugatra menekülő Gestapo- és SS-legényt tartóztathattak volna le. Az amerikai parancsnok, csapatainak Plzeňbe való bevonulásakor, ezért adta ki parancsban, hogy „a német tisztek bántalmazása tilos".

Chebben például az amerikai megszállók lefegyverezték határőrségünk tizenöt tagját szolgálatuk teljesítése közben. Marianské Lázněban amerikai „barátaink" tűzzel fogadták azokat a csehszlovák alakulatokat, amelyek azért mentek oda, hogy a határvidéket megtisztítsák a náciktól. Az amerikaiak Horná Reutában is géppuskatűzzel „üdvözölték" a határőrsöt.

A falknovi kerületi közigazgatási bizottság június 18-tól 24-ig terjedő időre szóló jelentése szerint a falknovi lakosok élesen elítélték az amerikai megszállási közigazgatás magatartását, amely a kerületen át szállított náci tiszteknek meghagyta rangjelzéseiket, kitüntetéseiket, fegyvereiket, és megengedte, hogy érintkezzenek a német lakossággal, amely rokonszenvvel fogadta őket.

Český Krumlov kerületi Nemzeti Bizottsága még május 24-én azt volt kénytelen táviratozni a belügyminisztériumnak, hogy

„Český Krumlov városa náci alakulatok kezében van, a Kleť-hegyen pedig német katonai alakulatok tartózkodnak és további hadicselekményekkel fenyegetnek. A megszálló amerikai csapatok megtagadják a beavatkozást."

Amikor a csehszlovák biztonsági egységek Falknovba érkeztek, ott német rendőrség teljesített szolgálatot. A Gestapo, a Kriminalpolizei (bűnügyi rendőrség) és a Sicherheitsdienst (biztonsági szolgálat) ügynökei szabadon mozogtak. A falknovi amerikai megszállási közigazgatás szolgálatában dolgozott egy Rossmaisl nevű Gestapo-ügynök, aki még áprilisban felakasztatott két szovjet állampolgárt. Május 28-án kelt jelentésében a falknovi kerületi Nemzeti Bizottság azt panaszolta, hogy teljesen tehetetlen a nácik után való nyomozás terén, mert

„nem kap támogatást a helyi (amerikai) parancsnoktól, aki mindegyre csak felsőbb parancsnokságától vár utasításokat. Az a benyomásunk, hogy német tolmácsának befolyása alatt áll."

Třídvoříban, Tachov mellett, a cseh lakosság őrizetbe vette von Würdeck nagybirtokost, aki a náci párt magasrangú funkcionáriusa volt. Az amerikaiak kierőszakolták szabadonbocsátását és biztos helyre, Bajorországba szállították.

Stříbróban a kerületi közigazgatási bizottság őrizetbe vette a Windischgrätz-család egyik nőtagját, Windischgrätz tábornoknak, a cseh nép hírhedt ellenségének leszármazottját, annak a Windischgrätznek, aki 1848-ban vérbefojtotta a prágai nép felkelését. Az amerikai megszállók azzal fenyegetőztek, hogy lőni fognak a csehekre, ha ezt az arisztokrata nőt nem bocsátják szabadon.

Egy május 22-én kelt lokefskói jelentésből megállapíthatjuk, hogy a városban

„továbbra is a német polgármester van hivatal-

ban és az amerikaiak nem akarják csehvel felváltani".

Egy május 30-ra és 31-re vonatkozó jelentés arról panaszkodik, hogy az amerikaiak megakadályozták a hivatali közegeket a német feliratok eltávolítására vonatkozó parancs végrehajtásában. Lokti várában nagy tömeg SS-pribék és háborús bűnös gyülekezett össze, akiket az amerikaiak azután Bajorországba szállítottak.

Marianské Lázněban az amerikai megszállók beleegyezésével számos „tábori kórházat" szerveztek. Ezekben egész sereg teljesen egészséges nácit, néhány hitlerista tábornokot, az SS, a Gestapo és a Kripo (Kriminalpolizei) tagjait helyezték el. Az amerikai Military Police nem engedte meg biztonsági szerveinknek, hogy ezeket a gonosztevőket letartóztassák és eltávolítsák őket a városból. Marianské Lázně lakosainak száma az amerikai nácivédők e mesterkedései folytán nyolcezerről harmincötezerre emelkedett. Ez azt jelenti, hogy több tízezerre rúgott az itt rejtőzködő hitleristák száma. Hat „betegre" egy náci „ápolónő" jutott. Hasonló állapotok uralkodtak a Marianské Lázně melletti Planában levő „kórházban" is.

Augusztus elején, amikor az amerikaiaknak a plzeňi Kaplířová-utcában levő laktanyája mellett elvonult egy német hadifogolycsoport, az amerikai katonák horogkeresztes zászlókat függesztettek ki az ablakokon, majdpedig felemelt jobbkézzel és „Heil Hitler!" kiáltással üdvözölték a németeket. A plzeňi Nemzeti Bizottság 1945 július 30-án hasonló provokációt jelentett. A köztársaság kikiáltásának évfordulóján, 1945 október 28-án a plzeňi Sokol-játszótéren katonai sportünnepély volt, melynek során vagy tíz amerikai katona provokatív módon lobogtatta a horogkeresztes zászlót.

A nácik jól tudták, merre vannak igazi védel-

mezőik, akik szorongatott helyzetükben tárt karokkal fogadják őket. Nem véletlenül menekült az amerikai csapatokhoz a cseh nép ellensége, K. H. Frank, akit azután az amerikaiak több náci tábornokkal együtt Wiesbadennak egy fényűző villájában szállásoltak el.

Népünk árulói, akik a nácikat szolgálták, hasonlóképp nem hiába tekintették barátaiknak az amerikai megszállókat. A nép haragja elől Plzeňbe menekültek a fasiszták olyan gyalázatos kiszolgálói, mint Jozef Tiso, Alexander Mach és a kollaboráns klikk más tagjai.

A náci Wehrwolfok, gyilkosok és rablók is jól ki tudták használni határvidékeinken az amerikaiak által részükre nyujtott lehetőségeket. 1945 augusztusában Karlovy Vary környékén és másutt szemtelen hangú sokszorosított röpcédulák jelentek meg, amelyek bejelentették, hogy

„ha a csehek szeptember 10-ig nem ürítik ki a Szudétavidéket, úgy azt amerikai és angol csapatok fogják megszállni és a csehszlovák lakosságot kitelepítik".

Valóban szép elégtétel az amerikai nácivédelmezők számára!

Mennél buzgóbban gondoskodott az amerikai parancsnokság a náci hóhérokról, annál nagyobb gyűlölettel viseltetett népünk iránt. Az amerikaiak nemzetünk legaljasabb árulóit sem haboztak oltalmukba venni a nép jogos haragja elől. Így például „titokban" tűnt el a biztonsági őrizetből egy Kolář nevű fasiszta és kollaboráns, akit az amerikaiak szöktettek meg és szállítottak tovább. Az amerikai megszállók a nácik szeme láttára és örömére gúnyolták katonáinkat és tisztviselőinket. Olykor — hogy bemutassák, mennyire jó tanítványaik náci tanítóiknak — nácik jelenlétében és nagy megelégedésére bántal-

maztak a cseh őröket, az SNB[6] tagjait és a csehszlovák katonákat. Így például egy plzeňi rendőr 1945 május 29-én panaszt emelt egy amerikai tiszt ellen, aki egy német kitelepítési szállítmány parancsnokaként a szállítmány összeállításakor, letartóztatott nácik szeme láttára, megütötte Štrobl csehszlovák törzsőrmestert és a plzeňi Nemzeti Bizottság meghatalmazottját. Ennek oka az volt, hogy az említett két közegünk tiltakozott az amerikai tiszt eljárása ellen, aki a neki tetsző németeket választotta ki és közegeinknek lehetetlenné tett bármiféle ellenőrzést.

Az amerikai megszállók hasonló buzgalommal gondoskodtak más országok fasisztáiról is, akik az ő védőszárnyaik alá igyekeztek. Ezt akkoriban még a reakciós burzsoá sajtó is elismerte. 1945 július 30-án a *News Chronicle* című angol folyóirat közölte csehszlovákiai levelezőjének riportját. A riport arról az ezerötszáz főnyi lengyel fasiszta, terrorista csoportról szólt, amely Plzeňtől nyugatra tanyázott. Ez a csoport, amely „az NSZ[7] nyugati csoportjának" nevezte magát, az Armia Krajowa[8] fasiszta szervezet elemeiből állott, amelyek elmenekültek a Szovjet Hadsereg és a lengyel nép elől.

A lengyel nép ellenségei számára Nyugat-Csehszlovákiában Bernartice környékén találtak biztos búvóhelyet az amerikaiak. Az amerikai parancsno-

---

[6] Sbor Národní Bezpečnosti — a csehszlovák államvédelmi hatóság elnevezésének rövidítése — *Szerk.*

[7] NSZ — Narodowa Siła Zbrojna — a háború idején működő lengyel fasiszta katonai alakulat, amely együttműködött a hitleri megszállókkal — *Szerk.*

[8] Armia Krajowa — AK (Honi Hadsereg) — A német megszállás alatt a reakciós emigráns londoni lengyel kormány illegális katonai alakulatokat szervezett Lengyelországban amelyek véglegesen az AK név alatt tömörültek. Számos jóhiszemű lengyel hazafi is csatlakozott az AK-hoz, akik hittek annak felszabadító voltában, de az AK vezetői, szovjet- és kommunistaellenes tevékenységüket a fasiszta megszállók elleni harc elé helyezve, félrevezették e lengyel hazafiakat — *Szerk.*

kok nemcsak szívesen fogadták, hanem állig fel is fegyverezték őket. Maga a *News Chronicle* levelezője írta meg ezekről a gonosztevőkről azt is, hogy „amerikai egyenruhájuk és autóik vannak". A lengyel fasiszta terroristák addig garázdálkodtak Nyugat-Csehszlovákiában, amíg Nyugat-Németországba nem szállították őket, hogy ott a többi náci hóhérral egyutt Bonn, Stuttgart és az új fasizmus egyéb fészkeinek gyakorlóterein készüljenek egy „új keleti hadjáratra".

Nyugat-Csehszlovákiában a lengyel fasiszták az amerikaiak védnöksége alatt folytatták terrorista tevékenységüket. Kétszer is megtámadták Svata Kateřinát, Jadrušt, Nová Vest és több más községet. Kártevő tevékenységuk elsősorban a születő népi demokratikus köztársaságunk ellen irányult. Az amerikaiak védőszárnyai alatt pusztították gazdaságunkat és cseheket gyilkoltak le. Így például 1945 július 6-án lelőtték a csehszlovák hadsereg két tagját, Jozef Šindelář hadnagyot és V. Malina katonát, s holttestüket az erdőbe hurcolták.

Miért védelmezte az amerikai hadsereg a lengyel nép és a mi népünk ellenségeit? Miért etette, miért fegyverezte fel őket, hogy azután a cseh népet fenyegessék és gyilkolják? Talán a cseh nép iránt érzett szeretetből? Nem világos-e inkább, hogy minden fasisztát meg akartak menteni egy új világháború számára?

Ugyanakkor, amikor a hitlerista gyilkosok számára meleg kézszorítást, barátságos fogadtatást és élelmet tartogattak az amerikaiak, a mi népünk számára csak fenyegetésük, korbácsuk és golyójuk volt.

Stodban a nácikat védelmező amerikaiak Zeman, Moravek és más elvtársakat feltartott kézzel és fegyveres kísérettel vezettették végig az egész városon. Stod környékén a nácik őrizetbevétele kapcsán az SS amerikai védelmezői megtámadták és lelőtték a helyi

Nemzeti Bizottság elnökét, Jindřichet és ennek fiát. Nem egy eset ismeretes, amikor az amerikaiak fegyverrel a kézben kényszerítették a csehszlovák polgárokat, hogy eresszék szabadon az elfogott nácikat. Chebben 1945 júniusában a csehszlovák biztonsági szervek titkos náci rádióleadót fedeztek fel. A belügyminisztérium megbízottai kiszálltak a helyszínre, hogy a rádióleadót működésben tartó nácikat letartóztassák. Ezt azonban megakadályozták az amerikai megszálló szervek, melyek nem engedték letartóztatni a gonosztevőket, holott világosan megmagyarázták nekik, hogy náci, tehát államunkkal szemben ellenséges rádióleadóról van szó. Sőt, fegyveresen kísérték a belügyminisztérium megbízottait az amerikai parancsnokságra. Biztonsági szerveink magasrangú funkcionáriusainak felemelt kézzel kellett végigmenniök az egész városon. A parancsnokságon gyalázatos vallatásnak vetették alá őket. Eközben a náci gonosztevők rádióleadójukkal együtt Bajorországba menekültek.

Míg a mi honfitársaink, akik németországi koncentrációs táborokból és kényszermunkáról tértek haza, nem találtak fedelet, addig a nácik az amerikaiak védelme alatt tovább terpeszkedtek csehektől elrabolt lakásaikban. Klatovy környékén például Charles H. Reed amerikai körzetparancsnok, hogy megvédje a nácikat népünk haragjától, megérkezésekor külön hirdetményben rendelte el:

„senkit sem szabad lakásából eltávolítani az amerikai katonai parancsnokság külön engedélye nélkül. Aki bárkit háborgat vagy fenyeget azért, hogy költözzék ki lakásából, szigorú büntetésben részesül."

Az amerikai megszállók szemérmetlenül és szemrebbenés nélkül szálltak síkra náci tanítómestereik mellett.

Miről tanúskodnak mindezek a tények, amelyek-

ből kötetekre valót lehetne még felsorolni? Arról, hogy az amerikai megszállók nem a cseh nép felszabadítása céljából jöttek Csehszlovákiába, hanem ellenkezőleg, meg akarták védeni a hitleristákat a sokat szenvedett cseh nép haragjától, olymódon, hogy terrort gyakoroltak a csehszlovák forradalmi szervekkel szemben. Arról tanúskodnak ezek a tények, hogy az amerikai hadsereg nem békét hozott Plzeňbe, hanem Hitler hajótörést szenvedett merényletét akarta tovább folytatni a Szovjetunió megsemmisítése érdekében.

A csehszlovák nép még élénken emlékezett arra, milyen pöffeszkedve vonultak végig a náci kivégző osztagok városaink utcáin, még fülében hangzottak a lidicei és ležáki sortüzek és az amerikai megszállók máris új Lidicékre és Ležákokra tartogatták ellenségeinket, máris arra készültek, hogy újra pusztítsák a cseheket, a Szovjetunió és a mi országunk elleni háborúban, máris gyüjtötték a társadalmak söpredékét minden olyan országból, ahonnan kiűzte őket a Szovjet Hadsereg, hogy új kivégző osztagokat szervezhessenek belőlük és megint végigvonultathassák őket Prága, Plzeň és a többi cseh város utcáin. Az amerikai imperialisták cseppet sem undorodtak attól, hogy megszorítsák a cseh és a szlovák nép gyilkosainak, a városok és falvak felgyujtóinak véres kezét. Megkülönböztető tisztelettel fogadták náci barátaikat, akiknek világuralmi terveit a sztálini hadsereg csapásai soha meg nem valósuló lázálommá változtatták. Ugyanakkor pedig az amerikaiak szabadságról, demokráciáról fuvolázták Csehszlovákiában, azt hazudták, hogy barátai államunknak. Nem átallottak szemtől-szembe hazudozni népünknek arról, hogy

„... a nagy cél, amely idevezetett bennünket, ennek az országnak felszabadítása volt", hogy „hadseregünk azért jött Csehszlovákiába, hogy segítsen

a csehszlovák hadseregnek és a neki alárendelt szerveknek a felszabadított Csehszlovák Köztársaság újjászervezésében". (Harmon tábornok.)

A cseh nép leigázása, újabb náci „protektorátus", cseh falvak és városok újbóli elpusztítása, cseh hazafiak agyonlövése, a nácik és az amerikai imperialisták országunkban elkövetett újabb gaztettei — ezek voltak a célok, melyeket 1945-ben a Nyugat-Csehszlovákiába érkező amerikai megszállók zászlaikra írtak.

A CSEH NEMZET, A CSEH NYELV ÉS A CSEH KULTÚRA ELLENSÉGEI

Az amerikai megszállók viselkedése Nyugat-Csehszlovákiában 1945-ben nagyon is emlékeztetett 1939-re, a náci megszállók bevonulására és viselkedésére. Akárcsak a hitleristák, az amerikai hadsereg parancsnoksága is olyan megszállási rendszer létrehozására törekedett, amelynek célja az volt, hogy megtörje a dolgozó nép ellenállását és elnyomja a jobb jövőért folytatott harcát. Akárcsak a nácik, akik népünket „alacsonyabbrendű fajnak" tekintették, az amerikai gyarmatosítók is sárba taposták népünk nemzeti büszkeségét. Az amerikai megszállók nyiltan gúnyolták népünknek a nemzeti önállóságért vívott harcát, ócsárolták nyelvünket és a népünk számára oly drága forradalmi hagyományokat. Mindenekfelett pedig a mi „kicsiny" államunkon nevettek és nyiltan hirdették, hogy meg kell szüntetni Csehszlovákia önállóságát és egy „szuperállamot", vagyis jobbanmondva amerikai gyarmatot kell megalakítani Európában, náci sáfárok igazgatása alatt. A körmönfont amerikai propaganda kezdettől fogva arra törekedett, hogy országunkat tudatlan, „alacsonyrendű" emberek, majdnem hogy született rabszolgák honának fesse az amerikai katona előtt. Ugyanakkor pedig, minthogy a hivatalos amerikai

sajtó nem izgathatott nyiltan a „szövetséges" Csehszlovákia ellen, az amerikai bulvárlapok „barátságos" köntösben közöltek országunkról olyan felháborító, ízléstelen rágalmakat, hogy azt még a legsötétebb Afrika hottentottái is durva sértésnek tartották volna. Így például a *New Yorker* című burzsoá hetilap 1945 április 3-i számában a következő jellemzést találjuk Csehszlovákiáról:

„A csehek jól sakkoznak és szinte megőrülnek a tornáért. *Sok közöttük a szabó meg a cselédlány.* (!!!) A csehek nem tipikus szlávok, mert nagy súlyt helyeznek a magánéletre és a ruházkodásra... A szlovákok szeretik a hímzéseket, a tarka ruhákat, házaikat és bútoraikat kézzel cifrára festik. A csehek és a szlovákok csehül beszélnek. A csehek adtak nekünk néhány hasznos szót, mint például «pisztoly», «haubic» (‚tarack'), «polka», «robot» stb." Ennek a cinikus cikknek befejezése pedig így szól: „Ez minden, amit Csehszlovákiáról tudunk, azonkívül, hogy ott a főtt krumpli csemege és hogy Prága után Chicago a legnagyobb cseh város."

Az amerikai tollgengszterek sok hasonló, bárgyú „információval" igyekeztek a megszálló csapatok katonái előtt „szabók és cselédlányok" ostoba népségének, elmaradt, gyarmati rabszolgák nemzetének festeni Hus, Žižka, Komensky, Havlíček, Neruda, Nemcova, Smetana, Jirásek, Fučik, Gottwald nemzetét. Az amerikai katonába ilyen „jellemzésekkel" akarták beoltani azt a meggyőződést, hogy ő az európai, főleg pedig a szláv nemzetek korlátlan ura, mivel ő „Übermensch". Az amerikai imperialisták ezzel egyenesen arra hívták fel megszálló katonáikat, hogy úgy bánjanak a csehekkel, mint úr a szolgával, úgy bánjanak a cseh nőkkel, mint ahogyan cselédlányokkal szoktak. Az amerikai megszállóknak a cseh lakossággal szemben tanúsított gyalázatos viselkedése az amerikai parancsnokság eme szándékainak egye-

nes következménye volt, amit az amerikai imperialisták tudatosan idéztek elő.

Az amerikai megszállók mindjárt Nyugat-Csehszlovákiába való bevonulásuk után az angol nyelvet tették meg hivatalos nyelvnek — hasonló módszerekkel, mint amilyenekkel a hitleristák vezették be a német nyelvet. A cseh hivataloknak és szerveknek minden okmányt angolul kellett kiállítaniok. Az amerikai megszállók felhívásait, parancsait és a csehszlovák lakosságot zaklató hirdetményeit angolul, esetleg németül írták és csak utolsósorban cseh nyelven. Így például Železná Rudában 1945 májusában a Military Government (katonai közigazgatás) hirdetményeket tett közzé angol, német és hibáktól hemzsegő cseh nyelven. Ezeket a „cseh" szövegeket magyarul valahogy így lehetne visszaadni:

„Hirdetmeny az utazo civilek számara. Szigoruan tilos atlepni a csehszlovak hatart a nemet birodalom (!) fele, amig nem lesz nyilvanosan kihirdetve mindenkinek kell meni ahonnan jött. Katonai parancsnoksag kell engedejt kerni ahova meni akar.'

Katonai parancsnoksag rendelete!"

Lehetetlen nem visszaemlékezni egy másik megszállási hirdetményre, amely 1939 március 15-én jelent meg a cseh városokban és így szólt:

„Barancs a polgárságnak!

A Führer és a nemet hatsereg lekfő hadurának parancsára mai nap átfetem cseh földön egész hadalmat. Harmadik hatsereg főparancsnokság főhatiszálása.

Blaskowitz tyaloksáki dábornok."

Magukból a tényekből adódik a kérdés: miben különbözik a „Katonai parancsnoksag rendelete" a „lekfő hadur" meg a „tyaloksáki dábornok barancsától"? Nem világos-e, hogy alapjábanvéve semmiben?

Nem világos-e, hogy mindkét esetben a megszálló — akár hitlerista, akár amerikai — népünk iránt tanúsított megvető gőgje nyilatkozik meg, mindkét esetben annak a gyarmatosítónak megalázó rendszerét látjuk, aki ellenségként érkezik országunk földjére?

Ne gondoljuk, hogy az amerikai megszállók hibáktól hemzsegő „hirdetményeit" — akárcsak a hitlerista megszállók hasonlókép hangzó „parancsait" — „tévedésből" nyomtatták és függesztették ki. Világosan jelzi ezt az a tény, hogy hasonló „hirdetményeket" függesztetett ki maga Eisenhower is, Európa fő amerikai gyarmatosítója, aki a cseh nyelvet kerékbetörő 1. számú „felhívásában" megalapozta a megszállási rendszert és katonai klikkjének korlátlan uralmát országunkban; fenyegette a cseh lakosságot, amely szilárdan elhatározta, hogy forradalmi változásokat hajt végre, elűzi a nácikat és kollaboránsokat és végrehajtja a kassai kormányprogram irányelveit.

„Mindenki ... koteles fojtatni edigi foglalkozast es engedelmeskedni csapatparancsnokaim rendeleteinek ...

Dwight D. Eisenhower hadseregtabornok, a Szovetseges Expedicios Haderok foparancsnoka."

A megszállók rendeletei leleplezték népünk ellenségeinek valódi arcát, élesen rávilágítottak arra, hogy éppolyan megvető gőggel viseltetnek nyelvünk és egész nemzetünk iránt, mint a hitlerista megszállók.

AZ AMERIKAI HADSEREG — A WALL STREET MONOPOLTŐKÉSEINEK ENGEDELMES ESZKÖZE

Hogyan lehetséges, hogy az amerikai hadsereg ilyen gyalázatosan viselkedett Nyugat-Csehszlovákiában? Hogyan lehetséges, hogy annyit ártott

gazdaságunknak és vadállati módon bánt a cseh lakossággal; hogy halálosan gyűlölte hazánkat és ezzel szemben dédelgette hazánk eskudt ellenségeit, a nácikat; hogy erőnek erejével terrorisztikus megszálló rendszert léptetett életbe, amely vetekedett a hitlerista megszállással?

Minderre egy a felelet: az amerikai hadsereg engedelmes eszköz az amerikai monopoltőkések, Csehszlovákia dolgozó népének ősi ellenségei kezében. Az amerikai hadsereg fegyverei nemcsak az Egyesult Államok határain túli háborús törekvésekben szolgálják az amerikai monopóliumokat, hanem belföldön is, ahol az Egyesult Államok munkásosztálya ellen irányulnak. Az amerikai hadsereg imperialista zsoldoshadsereg, amely híven szolgálja az Egyesult Államok kizsákmányoló köreinek népellenes politikáját odahaza és kulföldön egyaránt.

1945-ben az amerikai hadsereg főparancsnoksága különleges szolgálati szabályzatot adott ki. E szabályzat címe: „Belső zavargások" és az akkori vezérkari főnök, Marshall tábornok engedélyezte. Ez a szabályzat ékesen bizonyítja az amerikai hadsereg belpolitikai feladatainak jellegét. Első pillantásra látszik, hogy szerzői tőkések. A szabályzat meghatározza a hadsereg feladatait, belső zavarok és „lázongások" esetére. Magától értetődően pontosan meghatározza a „belső zavargások" fogalmát. Ezen a munkások tuntetéseit érti, amelyek „a munkások és vállalkozók között a munkabér és a munkafeltételek, lakásszukség, hiányos élelmezés vagy egyéb gazdasági és szociális viszonyokból adódó konfliktusok" folytán zajlanak le. Az amerikai imperialisták világosan és félreérthetetlenul beszélnek az amerikai hadsereg valódi hivatásáról. Olyan világosan, hogy senki sem eshetik tévedésbe e hadsereg népellenes rendeltetését illetően. Mindjárt ezután azokat az eszközöket is meghatározza a szabályzat,

amelyekkel a tőkéseket kiszolgáló hadseregnek a harcoló nép ellen élnie kell. Mindenféle fegyver használatát ajánlja, kezdve a lovasságtól, amely „lovasrohammal szétoszlathatja a felkelőket", a tankokon és a tuzérségen át egészen a repulőgépekig. Az utóbbiak a Wall Street monopoltőkéseinek nézete szerint több mindenre alkalmasak: így például „a felkelőknek gépfegyvertűzzel való szétoszlatására és könnygáz- valamint repeszbombák ledobására".

A tőkések által diktált szabályzat jogot és ösztönzést ad a hadsereg parancsnokainak, hogy a legkegyetlenebb módszereket használják fel a harcoló amerikai munkásosztály ellen. Jogot ad statárium kihirdetésére, a polgárok letartóztatására és haditörvényszék elé állítására. A hadsereg népellenes rendeltetése legjobban a következő rendelkezésből tűnik ki: „A lázongó tömeg ellen nem vaktöltényt kell használni és nem a felkelők feje fölött kell ellőni."

A „belső zavargásokról" szóló szabályzat csupán egyike az amerikai monopoltőkések népellenes rendeleteinek. Ilyen szabályzatok irányítják az amerikai imperialista hadsereget. Az amerikai hatalmasok gondos szeme az amerikai katonai klikk minden lépésén őrködik. Már ebből az egy szabályzatból világosan látható, mennyire gyűlölik az amerikai imperialisták saját országuk munkásosztályát.

Várhatjuk-e hát, hogy az ilyen népellenes szellemben vezetett hadsereg Csehszlovákia földjén kímélni fogja a dolgozó népet? Hihető-e, hogy az amerikai tisztek idegen országok népével szemben talán nem fogják kiadni ugyanezeket a parancsokat? Vagy ellenkezőleg, még eszeveszettebben és vadállatiasabban fognak viselkedni? Lehet-e azt gondolni, hogy egy hadsereg, amely a tőkések és a reakció szolgálatában áll, egyszerre csak a nép és a haladás ügyét fogja szolgálni?

Nem. Ilyesmi nem várható, ebben nem lehet

hinni, ezt nem lehet feltenni. Nem ismerünk egyetlen olyan példát sem, amely ezt a meggyőződésunket megmásíthatná. Az amerikai megszállóknak Nyugat-Csehszlovákiában 1945-ben tanúsított magatartása bizonyítja, hogy tőkés uraik népellenes parancsainak végrehajtásában ők sem voltak kivételek.

*

Az amerikai imperialisták gondosan foglalkoznak katonáikkal, hogy tökéletes rablókká és fosztogatókká neveljék őket. Beléjuk oltják azt a hiedelmet, hogy az ember „legszebb" tulajdonsága a gyilkolás. Igyekeznek az embereket politikailag korlátoltakká nevelni, hogy ne lássanak át kenyéradóik valódi szándékain; olyan emberekké nevelni, akik gyűlölnek mindent, ami nem amerikai. Az „amerikanizmus" propagandája, amelynek minden amerikai fiatalember ki van téve a katonai szolgálat megkezdése előtt, a hadseregben még fokozottabb mértékben folytatódik. „A háborús gyujtogatók — mondotta A. A. Zsdanov — nagyon jól tudják, hogy ha a Szovjetunió ellen akarják harcba kuldeni katonáikat, ahhoz hosszú ideológiai előkészítésre van szukség". Ezért nem hiányzik és soha nem is hiányzott az amerikai hadseregből az, hogy a katonákat gyűlöletre neveljék a világ egyhatoda, a szocialista Szovjetunió iránt.

Az amerikai monopoltőkések népellenes terveinek végrehajtója elsősorban az amerikai hadsereg tisztikara, amelyet különös gonddal válogatnak össze. A tőzsde és bankvilág urai olyan szolgákat választanak ki maguknak, akik kezeskednek nekik a nép elleni engesztelhetetlen gyűlöletukről és arról, hogy a hadseregen belul még a legcsekélyebb haladó kezdeményezést is könyörtelenul elfojtják.

Az egyház sem hiányzik az amerikai monopoltőkések kiszolgálóinak sorából. Ez érthető is. A nép

és a haladás ellenségei egymásra találnak. Az sem akadály, hogy az Egyesult Államokban az egyház el van választva az államtól. Az amerikai hadsereg egyetlen egységéből sem hiányoznak tábori lelkészek. Az amerikai monopoltőkések kívánságára ők a parancsnokok első tanácsadói valamennyi „nevelésügyi" és „erkölcsi" kérdésben. A papok a tisztikar számára biztos és megbízható kém- és besúgószolgálatot teljesítenek a legenység körében. Nem akadály az sem, hogy a szolgálati szabályzat tilt bármifele politikai agitációt a hadseregben. Coughlin katolikus pap a második világháború alatt megalapította a „Szent Sebestyén-brigád" nevü katonai szervezetet, mely 1944-re már százharmincezer tagot számlált. Feladata nem kevesebb volt, mint az, hogy a hivatalosan a fasizmus ellen harcoló hadseregben — fasiszta propagandát folytasson. Anélkul, hogy a főparancsnokság ezt megakadályozta volna, a lelkészek és a reakciós tisztek hathatós segítségével e szervezetben a hitlerista ellenség „tiszteletére" és „megbecsulésére" nevelték az amerikai katonát. A „Mein Kampf" szerzője és cimborái nyugodtan halhattak meg. Ideológiájuknak új, lelkes hívei akadtak. Nincs is tehát semmi kulönös a nyugatcsehszlovákiai amerikai megszálló csapatok viselkedésében és abban, hogy oly szivélyes viszonyt teremtettek a dicső Szovjet Hadsereg elől menekülő náci hóhérokkal. Abban sincs semmi meglepő, hogy az amerikai megszálló hadsereg lapjában, a *CUE EM*-ben „egyházi kérdésekről" szóló cikkeket találunk közvetlenül a legocsmányabb pornográfia szomszédságában. Kipróbált kombináció ez a katonák és állampolgárok gondolkozásának megmérgezésére.

A rádió, a sajtó és a film az amerikai monopoltőkések kezében arra szolgál, hogy hadsereguk minden egyes tagját elbutítsa, megnyomorítsa, s gazdái szennyes szándékának megfelelően más nemzetek

elnyomójává formálja. Az amerikai dollárboncok „nevelési rendszerének" következményeit jól láthattuk a nyugatcsehszlovákiai megszálló hadseregen is. A tucatszámra felhozott példák is arról beszélnek, hogy az amerikai megszállók nemzetgazdaságunk gyarmatosítására törekedtek, úgy viselkedtek népünkkel szemben, mint valami „Übermenschek", terrorizálták népi forradalmi szerveinket, a Szovjetunió elleni új hadjárat céljaira védelmükbe vették a nácikat. Tanúskodnak e példák arról a „kultúráról", amellyel az amerikai megszállók el akarták butítani népünket. Az amerikai zsoldos minden egyes cselekedete mögül az Egyesült Államok monopoltőkésének, dolgozó népünk ősi ellenségének, korábbi rabsága egyik okozójának elállatiasodott arca vigyorog ránk.

Nyugat-Csehszlovákiában 1945-ben népünk meglátta, milyen gazdag termést hoz az amerikai monopoltőkések számára a hadseregben folytatott „nevelői tevékenységük". Az imperialista „nevelési rendszer" következményei szembeszökők: a katonai fegyelem és morál süllyedése, perverz orgiák, sűrű dorbézolások, garázda bánásmód a lakossággal és így tovább...

Az amerikai dollárboncok katonai egyenruhába bujtatott szolgái cinikusan viselkedtek népünkkel szemben. A „Military Police"-szal együtt a tisztek is szították katonáiknak népünk iránt tanúsított durva magatartását. Mindez az „amerikai életforma" azon alapelvének megfelelően történt, amely szerint a Szovjetunió elleni háborúban minden gonosztevőből és erőszakos latorból jó katona lesz. A *Svobodný Směr* (Szabad Irány) című reakciós burzsoá lap a megszállás alatt terjedelmes cikket közölt az amerikai hadseregről. Szó volt ebben azokról a büntetésekről is, amelyeket a bűnösöknek a cseh lakossággal szemben tanúsított „illetlen" viselkedésükért

kellett elszenvedniok. Figyeljünk csak jól! A cseh néppel szemben elkövetett durvaságért az amerikai parancsnok a folyosó, az udvar, a járda felseprésével vagy más effélével „büntette" a katonát. De ez még nem minden. Súlyos testi sértésért még az amerikai parancsnokok is csekélységnek találták az udvar, vagy a folyosó felseprését, ezért „keményebb" büntetést eszeltek ki. Közben persze nem tagadták meg, hogy vérukben van az „amerikai igazságosság". Nagyobb „bűnért" nagyobb büntetést kellett kiállnia a bűnös amerikai katonának. Olyan mély gödröt kellett ásnia, amelybe ő maga belefért, azután be kellett temetnie. S ó szörnyűség, többször is egymásután!

Az ilyesmi inkább olyan büntetésnek látszik, amit az illető azért kapott, mert ugyetlenul követte el a gaztetteit a cseh nép ellen. Az amerikai parancsnokok az ilyesféle intézkedéseikkel egyszerűen a cseh lakosságot gúnyolták. Az ilyen „büntetések" egyszerűen módszert jelentettek az amerikai imperialista parancsnokok számára, amelynek segítségével fenntartották a cseh lakosság terrorizálásának egész rendszerét. Igen ritka eset volt az, amikor egy amerikai egyenruhába bujtatott gonosztevő valódi büntetésben részesült. A legtobb esetben még ilyen „büntetést" sem kapott a tettes.

Ilyen eszközökkel buzdították a tisztek és a katonai rendőrség tagjai az amerikai katonákat erőszakoskodásra és gaztettekre. Megszilárdították bennuk azt a meggyőződést, hogy nekik, az amerikai „Übermenscheknek" minden szabad. Szabad lopni, verekedni, lövöldözni vagy akár gyilkolni is. Hiszen végeredményben csak a „szabók és cselédlányok" nemzetéről volt szó. Elvégre is az udvart felsöpörni, vagy gödröt ásni igazán csekélység. Szóra sem érdemes...

A katonai fegyelem és morál az amerikai had-

seregben évről-évre romlik. Bizonyítja ezt az amerikaiak fegyveres beavatkozása Koreában. Minél inkább fokozódik az amerikai háborús uszítók hisztériája, az amerikai közkatonák annál világosabban látják gazságukat. Az amerikai hadsereg tagjai mindinkább belátják, hogy nem tudják, miért harcolnak. Dollárban fizetett zsoldjuk az egyetlen, amiben hisznek. Olyan aztán a moráljuk és fegyelmük is. Az amerikai hadseregnek ezek a jellegzetes vonásai már előre kudarcra kárhoztatják az amerikai monopoltőkések világhódító terveit. Megmutatják, hogy az oly eszeveszetten előkészített háború csakis megsemmisítő vereségukkel végződhet.

„Érthető — tanítja az emberiség történetének legnagyobb hadvezére, Sztálin elvtárs —, hogy a legtapasztaltabb tábornokok és tisztek is vereséget szenvedhetnek, ha a katonák a rájuk kényszerített háborút mélységesen igazságtalannak tartják és ezért küldetésük igazságosságába vetett hit és lelkesedés nélkül teljesítik kötelességüket a fronton"[9].

*

„Nem minden amerikai imperialista. Amerikában is van munkásosztály." Ezeket a szavakat írta az amerikai hadsereg egyik fiatal altisztje fényképének hátára, amelyet egy plzeňi családnak adott emlékbe. Tagja volt az Egyesült Államok Kommunista Pártjának. Egyike azoknak, akik ismerik az amerikai monopoltőkések valódi arcát, olyan valaki, aki 1945-ben jól látta, mik a szándékai országa uralkodó osztályának. E fiatal amerikai altiszt szerette országunkat és dolgozó népét, tisztelte Csehszlovákia munkásosztályát és harcrakész kommunista pártját, ugyanúgy, mint azok az amerikai egyenruhába öltöztetett néger társai, akik Plzeňbe való bevonulásuk alkalmával felemelt, ökölbeszorított kézzel üdvözöl-

[9] *Sztálin.* A békéért Szikra 1952 91 old

ték a Csehszlovák Kommunista Párt titkárságát, amikor elvonultak előtte.

Magától értetődik, hogy 1945-ben Nyugat-Csehszlovákiában az amerikai megszálló hadseregnek nem egy ilyen tagja volt. A világ minden hadseregében tukröződik az az államrend, amelyet szolgál. Az a harc, amely az Egyesült Államokban a munkásosztály és az uralkodó tőkések között folyik, a hadseregben sem szűnik meg. Az amerikai hadsereg tisztikara éles ellentétben áll az egyszerű katonákkal. A főparancsnokság szigorúan uldöz mindent, ami haladó, és arra törekszik, hogy hermetikusan elzárja a hadsereget, minden kívülről jövő, imperialistaellenes befolyás elől.

Az amerikai főparancsnokság mindenkor így jár el. E tekintetben a második világháború sem jelentett kivételt. Az amerikai főparancsnokság tőle telhetően igyekezett kisebbíteni a Szovjetuniónak a német fasizmus és a japán militarizmus szétzúzásában elért érdemeit. Az amerikai imperialisták már akkor attól tartottak, hogy a szovjet nép példája behatol az Egyesult Államokba; már akkor „keresztes hadjáratra" készultek a szovjet nép ellen. Az a propaganda, amelyet százhetvenötezer tiszt az amerikai imperialista hadsereg „politikai orientációja" érdekében folytatott, mindigis szovjetellenes izgatásból állott. Ez a propaganda elhallgatta a Szovjet Hadsereg ragyogó haditetteit, a szovjet katona vitézségét és kitartását, a nemzetek kiolthatatlan harcát a fasizmus ellen. E tények mégis behatoltak a hadseregbe. A nácik gyalázatos viselkedése felnyitotta a katonák szemét. Így történt, hogy a második világháború végén demokratikus, haladó erők sarjadtak ki az amerikai hadseregben is. Nemcsak az egyszerű katonák, hanem még a tisztikar tagjai között is.

A Nyugat-Csehszlovákiát 1945-ben megszálló

amerikai imperialista hadseregben is akadtak tisztességes emberek, dolgozó népünk őszinte barátai, a fasizmus elleni harc igazi katonái. Nem voltak sokan. De mégis voltak, s ez azt bizonyítja, hogy az amerikai nép a hadseregben is kuzd az imperializmus és a háború ellen.

Egy Danda nevű plzeňi lakos beszélt Beck amerikai ezredesről, aki a Bezdružice melletti Utěryban állomásozó egység parancsnoka volt. Ez a tiszt minden lehető módon segítségére sietett forradalmi szerveinknek: megbüntette katonáit helytelen viselkedésukért; résztvett a nácik letartóztatásában, akiket őszintén gyűlolt, mivel a saját bőrén tapasztalta „barátságukat": fivérét a nácik olték meg az európai partraszálláskor. Titokban, polgári ruhában indult a nácik uldözésére, mert, mint maga mondotta, az amerikai főparancsnokság megtiltotta alárendeltjeinek, hogy nácik letartóztatásában vegyenek részt. Amikor Pearson, a megszálló csapatok keruleti parancsnoka tudomást szerzett Beck ezredes viselkedéséről, azonnal megparancsolta, hogy rendeljék vissza országunk területéről, „magasabb beosztás" urugyével. Danda polgártárs, aki egy forradalmi alakulat parancsnoka volt és gyakran találkozott az ezredessel, jól emlékszik arra is, hogyan vett búcsút ettől a demokratikus amerikaitól. Beck ezredes sírt, amikor el kellett távoznia Csehszlovákiából: jól megértette feljebbvalójának parancsát. A forradalmi alakulat tagjai pedig, akikkel az ezredes egyuttműkodott, vagy tizennégy népdalt gramofonlemezre énekeltek, s ezeket az ezredes magával vitte emlékul.

Mindazok ellen, akik nem értettek egyet a tőkés rablók politikájával, mindazok ellen, akik valóban harcolni akartak a nácik ellen, az amerikai parancsnokság igen keményen járt el. Az amerikai hadsereg azon tagjainak, akik barátságosan viselkedtek a cseh lakossággal és segíteni igyekeztek népünket, nem a

folyosót, vagy az udvart kellett felsöpörniök a felsőbb szervek parancsainak „megszegéséért". Az ő esetukben egészen más, összehasonlíthatatlanul szigorúbb mértékkel mért az imperialista hadsereg parancsnoksága: pontosan az „amerikai kultúra és civilizáció" jellegének megfelelően.

Az amerikai hadsereg fegyvertárából az amerikai imperialisták egyetlen ideológiai fegyvere sem hiányzik. Az amerikai „«Übermenschek» nevelési rendszerében" a fajelmélet előkelő helyet foglal el. Az amerikai imperialistáknak a néger lakosság iránt táplált faji gyűlölete és kegyetlensége rendkívul jellemző az amerikai uralkodó körök elállatiasodására és gazságára. Az amerikai megszálló hadsereg 1945-ben Nyugat-Csehszlovákiában sem volt kivétel ez alól. A négereknek a fehérektől kulönválasztva kellett laknlok. Így például Stary Plzeňecben az amerikai hadsereg fehér tagjai a városban, a négerek pedig az erdőben voltak elszállásolva. Plzeňben egy volt szállodában volt az amerikai katonák klubja, de ide néger katonáknak tilos volt belépniok. Az amerikai megszálló hadseregben a négereknek kellett végezniok a legalantasabb munkákat, s az amerikai megszálló hadsereg egyenruhába bujtatott gonosztevői még verték is őket. Akárcsak a mi népunket, a négereket is „alacsonyabbrendű fajnak" tartották és tartják az amerikai imperialisták, amely csak azért van a világon, hogy parancsolgassanak neki és uralkodjanak rajta.

1945 óta egyre fokozódott az amerikai hadsereg militarista és agresszív szelleme, s ugyanakkor intenzívebbé vált az amerikai katonák antidemokratikus és szovjetellenes nevelése is. Az amerikai imperialisták, akik azon erőlködnek, hogy fasiszta rémuralmat teremtsenek a földön és egy új háborút készítsenek elő a Szovjetunió, a béke és haladás tábora ellen, megbízható katonákra, megbízható gyilko-

sokra, rablókra, gonosztevőkre akarnak szert tenni.

Az amerikai imperialista hadsereg arculata egyre aljasabbá válik. Rabló, fosztogató jellege ma még jobban kibontakozik, mint valaha is az amerikai imperializmus történetében. Az amerikai katonának azt szánják feladatul, hogy a nemzetek szabadságának letiprója, a Szovjetunió, a népi demokratikus országok, az egész földkerekség dölyfös gyarmatosítója legyen.

Az óhajtól a megvalósulásig hosszú az út. És ez az út járhatatlan akkor, ha irreális, megvalósíthatatlan óhajról van szó. Az amerikai monopoltőkéseknek az a vágya, hogy elfoglalják és rabszolgasorba taszítsák az egész világot, irreális és megvalósíthatatlan vágy. Hiábavaló minden erőfeszítés, amelyet az amerikai imperialisták és kiszolgálóik rabló hadseregük megteremtése érdekében kifejtenek. Hiába álmodoznak és hiába reménykednek arról, hogy az egész emberiségre kiterjeszthetik uralmukat. A Szovjetunióban, Csehszlovákiában és a béketábor többi országában olyan népek élnek, amelyek számára ismeretlenek az ilyen vágyak és álmodozások. Az ő államaikban nem terem többé babér sem amerikai, sem más monopoltőkések számára. Ennek egyszerű a magyarázata: ezen országok népei már megismertek egy új, merőben más életformát. Ezek a népek nem óhajtják az amerikai háborús gyujtogatók uralmát. S a hős szovjet nép vezetése mellett, vállvetve a földkerekség valamennyi népével, gondoskodnak majd arról, hogy összeomoljanak az Egyesult Államok monopoltőkéseinek nagyratörő vágyai.

Eljön még az idő, amikor az Egyesult Államok monopoltőkései számára saját országukban sem terem többé babér. Gondoskodnak erről mindazok az amerikaiak, akik szemben állnak az imperializmussal. Gondoskodik erről a hatalmas amerikai munkásosztály, amely egyre erősebben és állhatatosabban

szegül szembe a kapitalista gazemberekkel, az amerikai nép rabszolgatartóival. Amerikában is eljön majd a nap, amelyet a nagy cseh költő, Svatopluk Čech jövendölt meg:

Hóhérok hada,
Közel a végzet,
Béklyót kovácsol
A népítélet!

Lesz még egyszer ünnep Amerikában is.

SZEMELVÉNYEK AZ „AMERIKAI ÉLETFORMÁBÓL"

A Nyugat-Csehszlovákiában véghezvitt néhány hónapos garázdálkodása során az amerikai megszálló hadsereg szemléletes példát nyujtott az amerikai „kultúrából" és „civilizációból". Nyugat-Csehszlovákia lakói meggyőződhettek arról, hogy az amerikai megszállók az „amerikai demokrácia" meg az amerikai „kultúra és civilizáció" magasztos cégére alatt a rendszeres terrort, pusztítást, erőszakoskodást, békés polgárokra való lövöldözést, gengszterizmust, a pornográfia és az éjjeli mulatók „kultúráját", országunk erőszakos amerikanizálását és gyarmatosítását akarták bevezetni Csehszlovákiában.

Elég elolvasnunk az SNB 1945 májusa után kelt jelentéseit, hogy képet alkothassunk magunknak az amerikaiak önkényeskedéséről és Nyugat-Csehszlovákiában elkövetett gaztetteiről. Napnál világosabban kiderül, hogy az amerikai megszállók minden tettének közös indítóoka az új Csehszlovákia iránt táplált ellenséges érzület, a népünk iránti gyűlölet volt. Ezeknek a jelentéseknek száraz adatai valóságos vádiratot alkotnak.

1945 május 12-én fejsebbel szállították be a plzeňi kórházba A. Cízlovát. Egy amerikai katona támadta meg és lőtt rá.

Június 3-án egy puskával felfegyverzett ameri-

kai katona behatolt Hadrbolec plzeňi lakos lakásába. Beszakította az ajtót és betörte Hadrbolec fejét.

Június 13-án részeg amerikaiak megtámadták E. Kotort, a plzeňi kerületi Nemzeti Bizottság alelnökét.

Június 26-án egy amerikai katona a plzeňi Cukrovarska-utcában minden ok nélkül súlyosan bántalmazta J. Švihlát.

Június 30-án: „Egy plzeňi tömegszálláson körülbelül 600 repatriált személy van elhelyezve. Ugyanebben az épületben mulatságokat rendeznek az amerikai katonák. Garázdálkodnak, behatolnak a repatriált nők hálótermeibe, háborgatják őket, egyenruhás őrségünket pedig sértegetik és lefegyverzik." (Az SNB jelentése.)

Július 13-án Dobřanyban Vomáčka őrmestert két amerikai katona támadta meg. El akarták tőle venni pisztolyát. Amikor Vomáčka őrmester védekezett, az egyik amerikai rálőtt. Vomáčkát átlőtt lábszárral és összetört lábszárcsontokkal szállították kórházba.

Július 8-án a Karlovarska-utcában handabandáztak az amerikai katonák és ütötték, verték a cseh járókelőket. A Military Police helyszínre érkező különítménye nem bírt velük; végül sisakjaikat szedte el, hogy erről majd megismerjék őket. (!!) A katonákat nem tartóztatták le.

Július 20-án 15 óra 45 perckor (!) egy amerikai katona a plzeňi Fügner-utcán az Astra-mozgó előtt pálinkásüveggel beverte Benešovský plzeňi lakos fejét.

Szeptember 4-én Z. Linekovát súlyos arcsérüléssel szállították a plzeňi kórházba. Egy amerikai katona támadta meg és ütlegelte a Masaryk-téren.

Szeptember 6-án haslövéssel a plzeňi kórházba szállították F. Hrbáčkovát. Még aznap belehalt sebébe. Egy amerikai katona lőtt rá, aki ittas állapot-

ban lövésre tartott pisztollyal lépett be a Vídeňka-kávéházba.

Október 15-én három amerikai behurcolta Vl. Hlinomazt a plzeňi Hus-egyetem folyosójára és véresre verte azért a kijelentéséért, hogy ő cseh.

Amikor az amerikaiak bevonultak Plzeňbe, megszállták a Rečkovo szanatóriumot, eltávolították a betegeket és elfoglalták a szanatórium helyiségeit.

Ez csak néhány kiragadott eset, amely az amerikai „felszabadítók" plzeňi gyarmatosító magatartásáról tanúskodik. Ilyen esetek százával találhatók az SNB jelentéseiben. Ugyanígy viselkedett az amerikai hadsereg Nyugat-Csehszlovákia más városaiban is.

Nezbaveticében az amerikaiak úgy garázdálkodtak, „hogy a földművesek nem mehettek ki a földekre, nehogy megsebesítsék vagy megöljék őket" — panaszolta a nezbaveticei Nemzeti Bizottság 1945 október 22-én.

Klatovyban az amerikai megszállók lelőtték a csehszlovák államvasutak Hrouda nevű alkalmazottját. Wimmer klatovy-i kéményseprő öt nap alatt belehalt egy amerikaitól kapott tudőlövésbe.

Marianské Lázněban július 30-án egyenruhás amerikai gengszterek húsz főnyi csoportja megtámadott néhány cseh leányt. Amikor a leányok az SNB őrszobáján kerestek menedéket, az amerikaiak oda is behatoltak utánuk és összeverték az SNB egyik tisztviselőjét. Az esetet azonnal jelentették Hamilton ezredesnek, aki még vagy két óra hosszat hagyta garázdálkodni a támadókat, míg végre kiküldte a Military Police-t, hogy „simítsa el" a dolgot.

Chebben augusztus 12-én egy csoport amerikai katona feltörte az SNB garázsának ajtaját és fosztogatni kezdett. Amikor Bluml SNB őrmester odament, pisztolyt szegeztek a mellének, lefegyverezték, megverték, elvették szolgálati igazolványát és szeme

láttára szétszakították. Az amerikai megszállók azután kifosztották a garázst, gépkocsira rakták a rablott holmit és eltávoztak. 1945 szeptember havában az amerikai gengszterek még a csehszlovák hadsereg plzeňi hadosztályparancsnokságát is megtámadták.

Az amerikai gyarmatosítók kegyetlenkedései oly közismertek voltak és olyan viharos felháborodást váltottak ki, hogy még az amerikai megszállókat kiszolgáló reakciós cseh lapok sem hallgathattak róluk. Így például a Beneš-párti *Svobodný Směr* egyik számában a következő sorokat olvashatjuk cseh polgárok megtámadásáról és bántalmazásáról:

„Az amerikai hadsereg egy teherautója, amely német foglyokat szállított, július 7-én a Beneš-út és a Sztálin-út kereszteződésénél a gyalogjárók közé hajtott. A csehszlovák hadsereg egy tagját halálosan megsebesítette, Jozef Škola munkás pedig súlyos sérüléseket szenvedett."

„Július 7-én egy amerikai teherautó elgázolta Maria Malafovát, aki belehalt súlyos sebeibe."

Az amerikai megszállók mindeme tetteinek közös indítóoka volt: zsarnoki gyűlölet népünk iránt, amely keresztezni merészelte az amerikai imperialisták terveit, és a Szovjetunióra támaszkodva az új, népi demokratikus köztársaság felépítésének útjára lépett. Sok esetben bántalmaztak az amerikaiak békés cseh polgárokat, mert „You Czech?" („Cseh vagy?") kérdésükre azt felelte: „Igen, az vagyok".

Még az „amerikai életformának" olyan jó ismerője is, mint dr. Mainer, az amerikai imperialisták ügynöke, akit az új megszállók rendőrigazgatóvá tettek meg Plzeňben, kénytelen volt beismerni az amerikai megszállók gyarmati módszereit.

„A mult hónapban előfordult sok eset — írja az amerikai hadsereg mellett működő csehszlovák összekötő missziónak szóló, szeptember 7-i jelentésében,

remegve a cseh népnek a megszállók gaztettei nyomán fellángoló haragjától —, amelyek kapcsán tizenhét cseh nemzetiségű személy sebesült meg, egy alkalommal pedig megöltek egy nőt, s amely tettek elkövetői amerikai katonák voltak, arra indítanak, hogy felkérjem önöket, figyelmeztessék a helyi katonai hatóságokat: mind az esetek nagy számának, mindpedig a gyakran botrányos viselkedésnek (?) *komoly nyugtalanságot* (!!) kell ébresztenie a cseh közvéleményben és a cseh hatóságokban... A nemzeti biztonsági hivatal kéri, hogy az amerikai katonai hatóságok, elsősorban pedig az amerikai tábori rendőrség, különösen az éjjeli órákban, amikor leggyakrabban fordul elő a járókelők megtámadása, a nőkkel való erőszakoskodás, valamint a köz- és magántulajdon rongálása, megfelelő intézkedésekkel vessenek véget ezeknek a nemkívánatos jelenségeknek." (Az NB plzeňi kerületi parancsnokságának irattára. A—8—2. č. r. 2382/45.)

Hiábavaló volt Mainer úr rémült rimánkodása. Az amerikai imperialisták felbérelt hordája nem változtatott viselkedésén. A Military Police tagjai pedig, akikben Mainer oly balgán reménykedett, egyáltalán nem maradtak el társaik mögött a népünk ellen elkövetett erőszakoskodásban.

A csehszlovák hatóságok számos esetben tiltakoztak az amerikai megszállók felháborító viselkedése ellen. De minden tiltakozásuk hiábavaló volt: az amerikai gengszterek mindig találtak valami kifogást. Összes szemtelenségeikre 1945 november 9-én tették fel a koronát, amikor a következőket jelentették ki:

„Markus hadnagy, aki az amerikai hadsereg összekötője a csehszlovák hatóságok mellett, az amerikai hadsereg tagjaira vonatkozó panaszok ügyében azt állítja, hogy mindezideig nincs tudomása semmiféle incidensről, illetőleg cseheknek az ameri-

kai hadsereg tagjai részéről történt bántalmazásáról." (Az NB plzeňi kerületi parancsnokságának irattára. A—8—2. prez. 3096.)

Azután, hogy a csehszlovák hatóságok hat hónapon át tiltakoztak és panaszkodtak az amerikai megszálló hadsereg tagjainak viselkedése miatt, az amerikai parancsnokság szemérmetlenül tájékozatlannak tetteti magát!

Az amerikai megszállóknak 1945-ben Nyugat-Csehszlovákiában véghezvitt gyalázatos cselekedetei nem egyes személyek, alakulatok vagy bandák kilengései voltak, hanem egész terrorisztikus rendszer, amelyet az amerikai megszállók parancsnoksága szántszándékkal vezetett be. Erről tanúskodik az a tény is, hogy ha az amerikai tisztek és katonák között akadt egy-egy fehér holló, aki nem értett egyet a nálunk bevezetett megszálló rendszerrel, aki szigorúan bánt a nácikkal és igyekezett úgy viselkedni, mint aki szövetséges országban van, az amerikai parancsnokság szigorú büntetéssel sujtotta, mégpedig nem az udvar vagy a járda felsoprésével, hanem kemény rendszabályokkal.

A nyugatcsehszlovákiai amerikai megszálló csapatok parancsnoka, Harmon tábornok végül is kénytelen volt 1945 július 7-én kiadott parancsában kétszínűen beismerni, hogy a cseh lakossággal rendszeresen erőszakoskodnak.

„A nagyszámú félreértés oka az, hogy a parancsnokok és tisztek a polgári ügyekben inkább a megszállott Németországra, mint egy szövetséges országra érvényes elvek szerint jártak el a csehszlovák hatóságokkal szemben."

KÍSÉRLET A KULTÚRA „AMERIKANIZÁLÁSÁRA"

A cseh lakosság terrorizálásával és megalázásával egyidejűleg az amerikai megszállók, amennyire csak tehették, arra törekedtek, hogy Nyugat-Cseh-

szlovákiában elvessék „amerikai életformájuk“ és rothadó „kultúrájuk“ magvát. Az elvetett magot azután gondozta volna a honi burzsoázia, maguk az amerikaiak pedig kívülről istápolták volna. Ennek a „kultúrának“ azt szánták feladatul, hogy erkölcsileg megmételyezze népünket és minél mélyebben beoltsa Nyugat-Csehszlovákia lakosságába az amerikaiak előtti hajbókolás megalázó kultuszát. Azon erőlködtek, hogy véresszájú és pornográf szennyművekkel elzárják népunk elől az utat a valódi kultúra, a valódi tudás felé, amely erőt és segítséget nyujt neki a jobb jövőért vívott harcában.

Nem véletlen, hogy például 1945 júniusában, amikor az amerikai „kultúra“ képviselői már második hónapja tartózkodtak országunkban, Plzeňben az amerikai megszállók engedélyével megjelent egy bizonyos Bích undorító, pornográf irata a következo címmel: „Tíz lecke a nők könnyű meghódításáról“.

A „nyugati kultúra“ védelmezői és képviselői szemétfilmekkel igyekeztek mérgezni a lakosságot. Plzeňben például játszottak egy amerikai filmet, amelynek hőse egy lenge öltözetű nő, partnere pedig egy gorilla. A koztuk lejátszódó „szívreható“ jelenetek egész sora — ez volt ennek a „művészi“ alkotásnak a cselekménye.

Hasonló jellegűek voltak azok az ujságok is, amelyeket az amerikai megszálló hadsereg adott ki tagjai számára. Jellegzetes példája ennek a *CUE EM*, amelyet a „Special Service Section XXII Corps“ (vagyis a felvilágositó szolgálat!) szerkesztett.

Vegyük elő e lap egyik példányát, például az 1945 július 9-i számot. A következő címeket találjuk benne:

Hollywood bevonul Plzeňbe.

Egy öreg néger varázsló (cikk, fényképpel

illusztrálva, amely a „világ legjobb bűvészét" ábrázolja „karikával az orrában").

Teljes swingben.

A szuggesztív doboz.

Nem is említünk meg különféle perverz és pornográf címeket, amelyek részletes beszámolókat adnak amerikai bordélyházakból és éjjeli mulatókból, kihagyjuk a mocskos szójátékokat, amelyekhez amerikai tisztekkel együtt lefényképezett félmeztelen „Fräuleinek" szolgáltatták az illusztrációt. Elég annyit mondanunk, hogy az egyik (és még nem is a legvisszataszítóbb) cinikus, pornográf tiráda bizonyos nőszemélyekről a következő nagy kijelentéssel végződik:

„Mindegyiknek olyan a szíve, mint valami hotel, bárkinek jut benne hely." (*CUE EM.* 1945 augusztus 20.)

Ha statisztikát készítünk a lap tartalmáról, a következő képet kapjuk:

94 százalék pornográfia, bordélyházakról és éjjeli mulatókról szóló riportok stb.

2 százalék bűvészet, horoszkópok és egyéb „sportok".

4 százalék istentisztelet.

Ezeknek az „ujságoknak" torz, állatias cinizmusa olyan bántó minden ember számára, hogy egyszerűen lehetetlen tovább foglalkozni velük.

Az amerikai katonai ujságok egymást igyekeztek felülmúlni a cseh nők megalázó sértegetésében, akiket rendszeresen „csokoládékisasszonyoknak" neveztek, ami körülbelül ugyanaz volt, mint a németországi „chocolate Fräulein" (aki csokoládéért kapható). Az amerikai ujságok pornográf cikkeket közöltek a „cseh nők bájairól" s ezek a cikkek csakúgy hemzsegtek az ostoba „elméncségektől" és „szellemességektől", amelyek nyilt célzásokat tartalmaztak a cseh nőkkel való erőszakoskodásra.

Emellett az amerikai katonák perverz orgiákat rendeztek az SS-legények volt szeretőivel. Mindenütt, ahol ilyen mulatságok voltak, kiírták, hogy „cseheknek tilos a belépés", viszont „német nők kíséret nélkül beléphetnek". Ismeretes, hogy az amerikaiak nem egyszer rátámadtak olyan gyüjtőtáborokra, ahol német nők voltak elhelyezve, s kegyetlenül összeverték a cseh őrséget.

Hiába hitték az amerikai megszállók, hogy az „amerikai életformának" és a nyugati „kultúrának" ez a magva, melyet igyekeztek elhinteni, gyökeret fog ereszteni Nyugat-Csehszlovákia dolgozó népében. Mindezzel csak gyűlöletet és megvetést ébresztettek sajátmaguk iránt. Annál mohóbban nyelték ennek az „életformának" a pilulái a burzsoák, akik örömmel üdvözölték a Nyugatról jövő imperialista zsoldosokat, mert joggal bennük látták osztálykiváltságaik védelmezőit. Burzsoáziánk és lakájai szívesen látták az amerikaiakat, mert felismerték megszállásuk valódi céljait. Az nem volt akadály számukra, hogy az amerikaiak a nácikkal is paktálnak, csak megvédelmezzék a kapitalizmus pozícióit.

Az amerikai megszállók valóban nem is akarták cserben hagyni a cseh burzsoáziát, amelynek uralma felett májusban megkondult a lélekharang. Így például Strakonicében kiadtak egy parancsot, amely szerint

„a közigazgatás eddigi szervezete, a gazdasági szervek, szövetségek, egyesülések stb. változatlanul fennmaradnak, valamint vezetőségeik is változatlanul hivatalban maradnak".

Ezzel a rendelkezéssel azt akarták lehetetlenné tenni, hogy a csehszlovák állam saját kezébe vehesse a nagyüzemeket. A nyugatcsehszlovákiai gyárosok nyugodtak lehettek. Az amerikaiak már bevonulásuk pillanatában védelmükbe vették kizsákmányoló „jogaikat" népünkkel szemben.

Az amerikai megszállók védőszárnyai alatt csakúgy nyüzsögtek a hitlerista SS-legények és a Hlinka-gárdisták, ott találtak menedéket K. H. Frank és Tiso, a cseh kollaboránsok és a különböző fasiszták mindazokból az országokból, melyeket a Szovjet Hadsereg felszabadított. A mi burzsoáziánk is a megszállók oltalma alá futott. Az amerikai parancsnokság és a hatóságaink közötti kapcsolatról az úgynevezett összekötő bizottság gondoskodott, amelynek egyik munkatársa az áruló dr. Ducháček volt, az *Obzory* (Látóhatár) későbbi szerkesztője. Ducháčeket a londoni Šrámek-féle kormány küldte a háború utolsó hónapjaiban Patton tábornok vezérkarához mint „politikai és diplomáciai összekötő tisztet". Dr. Mainer, akit az amerikai megszállás alatt Plzeň rendőrigazgatójává tettek meg, magasrangú rendőrtisztviselő volt már a második világháború előtt is. 1948 februárjában összeesküvést szőtt népünk ellen dr. Drtinnel és egy Mackenzie nevű kanadai tiszttel együtt. Leleplezése után nyugati barátaihoz menekült, hogy velük együtt szője tovább terveit népünk ellen. Ilyen személyek, a nép és a szocializmus ilyen esküdt ellenségei a gyarmatosítás készséges eszközei voltak az amerikai megszállók kezében.

Érdekes, hogy az amerikai főparancsnokság már 1945 június 5-én meghívta dr. Beneš Eduárdot, hogy látogassa meg Nyugat-Csehszlovákiát. A látogatás során válogatott társaság részére estélyt adtak Žinkovyban.

A cseh burzsoázia hallatlan szemérmetlenséggel az egekig magasztalta és „demokratikus" szólamokkal kendőzte az amerikai katonai klikk erőszakos, terrorisztikus viselkedését. A *Svobodný Směr*, miután már az amerikai megszállók féléve garázdálkodtak, azt írta róluk, hogy

„utcáinkra és tereinkre beplántálták a demokratikus amerikai élet nem egy vonását".

Hanem a hazug embert könnyebben utólérik, mint a sánta kutyát. A *Svobodný Směr* végülis akarva-nemakarva beismerte, hogy a „demokratikus amerikai életnek" milyen vonásait „plántálta be" utcáinkra és tereinkre az amerikai katonai klikk.

A „Plzeň vagy Texas?" című 1945 szeptember 7-én megjelent cikkben kénytelen-kelletlen a következőket írta:

„Sokan felháborodnak, ha látják, hogy egy vagy két amerikai katona itt is, ott is bever egy-egy kirakatot, ablakot vagy ajtót; elkeserednek, ha látják, hogy az amerikai katona felpofozza a járókelőt, akinél történetesen nincsen pálinka; végül jogosan felháborodnak, ha egy részeg katona üres konyakos üveggel fejbevágja a semmit sem vétett békés polgárt. Ilyen incidensek eléggé gyakran adódnak elő..."

Az egyéb reakciós sajtóorgánumok is szégyenletesen és ostobán magasztalták az amerikai „demokratákat", tekintet nélkül Nyugat-Csehszlovákia népének mindennapos keserves tapasztalataira; úgy tettek, mintha az erőszakoskodás, rablás, pornográfia, sértegetés és gyilkosság a demokrácia legkiválóbb megnyilvánulásai közé tartozna...

A munkásosztály árulói, a jobboldali szociáldemokraták is csatlakoztak burzsoá uraik koncertjéhez, és amikor már az amerikai elnyomókban semilyen más kiváló tulajdonságot nem tudtak felfedezni, jobb híján ezt állították:

„Az amerikaiak nemcsak a legjobban öltözött, ellátott és felfegyverzett katonákként mutatkoztak be nekünk, hanem valódi demokratákként is." (A plzeňi szociáldemokrata *Nový deň* (Új nap) 1945 november 20-i száma.)

A szemérmetlen ostobaság tetőfokát azonban a néppárti *Stráž českého západu* (Nyugatcseh őrség)

érte el, amikor az amerikaiak kivonulásakor ezt hazudta.

„Ezek a rokonszenves katonák mégsem akadtak nálunk mindenütt barátokra. Maguk vallották meg ezt nekunk. Ma, amikor eltávoznak és egyeseknek közuluk fáj, hogy nem találták meg az utat a csehek szívéhez, szeretnők azt mondani nekik, hogy emiatt ne legyen lelkiismeretfurdalásuk: azért nem találták meg, mert *demokraták* (!)."

A cseh burzsoázia és engedelmes lakája, a jobboldali szociáldemokrácia, nagy hévvel igyekezett félrevezetni népunket azzal, hogy az egekig magasztalta az amerikai megszállókat. Egy hiba azonban volt a számításban. Nyugat-Csehszlovákia dolgozó népe saját szemével látta és saját bőrén tapasztalta a „demokratikus amerikai élet" összes vívmányait. Így azután a honi reakciónak végül nem maradt más hátra, mint afelett siránkozni, hogy „nálunk még sokan nem fogták fel ezt az ideált", meg hogy az amerikai megszállók „nem akadtak mindenütt őszinte barátokra". *(Stráž českého západu.)*

Az amerikaiak Nyugat-Csehszlovákiában valósággal úgy rendezkedtek be, mintha „odahaza volnának". A nyugati „kultúra és demokrácia" képviselői csakis annak az indítványnak a nyomására kényszerultek elhagyni hazánkat, melyet a Szovjet Hadsereg tett arra vonatkozólag, hogy 1945 december 1-ig az idegen csapatokat ki kell vonni Csehszlovákia területéről. És itt mégegyszer le kell szögezni: a Szovjet Hadsereg szabadított meg bennunket országunk összes reakciós elemeinek reménységétől és támaszától, az amerikai megszállástól.

Mindezekről a Plzeňben és környékén lezajlott dolgokról sokáig nem beszéltek világosan és határozottan.

Az áruló Lomský megpróbálta elkendőzni népunk 1945-ben szerzett keserű tapasztalatait és igyekezett elrejteni dolgozó népünk előtt az amerikai imperialisták valódi arcát — hiszen az ő szolgálatukban állott. De hat év alatt nagyon kevés történt annak érdekében, hogy semmivé tegyék azt a legendát, amelyet a nemzeti önérzetükből kivetkőzött burzsoá és jobboldali szociáldemokrata talpnyalók terjesztettek Nyugat-Csehszlovákia amerikai megszállóiról.

Lomskýnak nem állt érdekében, hogy leleplezze az amerikai imperialistákat, *mint népünk leggonoszabb ellenségeit*, mert ezzel csak haragra gerjesztette volna népunket. Az összeesküvők érdeke az volt, hogy megakadályozzák a békemozgalom fejlődését és tompítsák népunk gyűlöletét a Hitler nyomdokait követő amerikai elnyomók ellen. Az 1945-ös év eseményeinek eltitkolásával és meghamisításával az amerikaiak ügynökei elő akarták készíteni az erkölcsi és politikai fordulatot a kapitalizmus felé és végeredményben szélesre akarták tárni országunk kapuit az ellenség előtt.

Éppen ma különösen fontos, hogy a köztársaság minden egyes polgára megismerje 1945-ről, Nyugat-Csehszlovákia amerikai megszállóiról a történelmi igazságot.

A Nyugat-Csehszlovákia 1945-ös amerikai megszállásának története *komoly tanulság* népunk számára. Még jobban megvilágítja előttünk az amerikai imperializmus politikájának valódi értelmét, amely nem egyéb, mint a világimperializmus hadjárata a Szov-

jetunió, az egész haladó és békeszerető világ ellen.

Ez a történet minden egyes cseh ember előtt éles fénnyel világítja meg a következőket:

Az amerikai megszállók 1945-ben „szövetségesekként" vonultak be országunk nyugati részébe. És mégis, az utolsó pillanatig lehetővé tették a hitlerista ellenségnek, hogy százával gyilkolja a cseheket, s együtt szőtték a terveket a nácikkal és az SS-legényekkel a cseh lakosság tömeges pusztítására.

Az amerikai megszállók csalárd módon „felszabadítók" leplébe burkolóztak. Valódi viselkedésüket, függetlenségünk iránt tanúsított ellenséges magatartásukat maga a hírhedt amerikai háborús uszító, J. F. Dulles világította meg, aki már akkor kijelentette az amerikai kongresszusban, hogy

„az európai országok szuverenitása komoly akadálya az amerikai politika megvalósításának" és hogy „ezen az állapoton sürgősen változtatni kell".

Amikor az amerikai megszállók 1945-ben Nyugat-Csehszlovákiába érkeztek, azzal kérkedtek, hogy „segítséget" hoztak nekünk. Valójában rosszindulatúan tönkretették városainkat és gyárainkat, gazdaságilag teljesen le akarták züllleszteni országunkat, felégették a raktárakat és mindent, ami a kezükbe került, tankokkal zúzták szét a cseh emberek vagyonát.

Az amerikai megszállók „védelmezők" álarcában érkeztek 1945-ben, viszont mindjárt szétkergették a népi hatalom szerveit, bevezették a maguk terrorisztikus megszálló rendszerét, a gyarmati uralmat az „alacsonyrendű" cseh nemzet felett, elnyomták és kigúnyolták a cseh nyelvet.

Az amerikai megszállók azzal dicsekedtek, hogy az ő hadseregük „civilizált" hadsereg, ugyanakkor pedig bevezették az önkényes lövöldözés, verekedés, erőszakoskodás barbár rendszerét, a csehek megalázását; ugyanakkor megkezdték országunk „amerikanizálását" és rá akarták kényszeríteni a népre a

gengszterizmus és az emberhez nem méltó pornográfia, az éjjeli mulatók és a prostitúció, a cseh kultúra műveletlen lebecsülése, az alkoholizmus és kuruzslás elállatiasodott „kultúráját".

Egyszóval — népünk tapasztalatai megmutatták, hogy az amerikai imperialisták *népünk ellenségeiként*, gyarmatosítókként és megszállókként viselkedtek még akkor is, amikor a „szövetséges" durván mázolt cégére alatt léptek országunk földjére. Mindenki elképzelheti, hogy a veszett duhöngés, pusztítás, rombolás és erőszakoskodás milyen képzetei tornyosulhatnak az amerikai imperialisták fejében, amikor a volt SS-ekkel együtt szövik ádáz terveiket egy új kereszteshadjáratra a Szovjetunió, a népi demokratikus országok és az egész béketábor ellen. És azt, amit eddig emberi értelem nem ismert és fel sem fogott, most szörnyű tények bizonyítják a hős Koreában, ahol az amerikaiak már több mint 1 300 000 lakost gyilkoltak meg. Az amerikai megszállókkal kapcsolatban 1945-ben Nyugat-Csehszlovákiában szerzett tapasztalatok alapján egyetlenegy józan ember sem kételkedhetik abban, hogy az amerikai imperialisták a tervezett háborúban ugyanolyan, sőt még szörnyűbb tömeggyilkosságokat, ugyanolyan és még égbekiáltóbb embertelenségeket, ugyanolyan és még szörnyűbb, Hitlert is felülmúló és a világtörténelemben példa nélkul álló vadállati gaztetteket akarnak elkövetni országunkban, mint aminőket a hősies, legyőzhetetlen koreai nép ellen követtek el.

Népünk soha nem értékelheti eléggé azt a tényt, hogy *egész* országunkat a Szovjet Hadsereg szabadította fel és ezzel kiragadta az imperializmus karmaiból.

Népünk örökké őrizni fogja emlékezetében, hogy országunk egyedül a Csehszlovákiát felszabadító hős Szovjet Hadseregnek köszönheti függetlensége visszanyerését, hogy egyedul ennek a ténynek foly-

tán nem garázdálkodnak városainkban és falvainkban az ellenséges amerikai megszállók, mint Franciaországban, Angliában, Olaszországban és más országokban, hogy emiatt nem képesek arra, hogy országunkat gyarmati sorba taszítsák. Egyedül a Szovjetuniónak és a nagy Sztálinnak köszönhetjük, hogy Csehszlovákia önállósága és nemzeti függetlensége biztosítva van a nagy béketáborban, a dollárgengszterek gonosz tervei ellen. Egyedül a felszabadító Szovjetuniónak és a béketábor erejének köszönhetjük, hogy Nyugat-Csehszlovákiában, csakúgy mint egész hazánkban, szabadon élhetnek a dolgozók és építhetik jobb jövőjüket.

Mintha csak tudnák, hogy mögöttük áll a világ béketáborának legyőzhetetlen ereje, olyan szilárdan állnak a chodi hegyek és a šumavai rengetegek, amelyek már látták az amerikai megszállók ábrázatát. E hegyek és rengetegek most őrzik hazánkat azoknak az amerikai imperialistáknak hódító terveivel szemben, akik már Koreában megmutatták, hogy az újkor húnjainak szerepét akarják betölteni. Az amerikai megszállók uralma idején szerzett keserű tapasztalatok izzóvá hevítették népünk gyűlöletét a cseh és a szlovák nemzet leigázására irányuló új — ezúttal amerikai — tervekkel szemben. Feleletül ezekre a tervekre az egész cseh és szlovák nemzet bátran és büszkén vághatja szemébe az amerikai kereszteslovagoknak, fegyverhordozó SS-legényeiknek és áruló emigráns kiszolgálóiknak Eliška Krásnohorská költeményének szavait:

Bérceink, akár a zord férfiak, állnak,
Bár kerengnek fent a vad keselyűszárnyak.
Éhes keselyűhad, megennétek minket?
Faljátok föl inkább nehéz hegyeinket!
Vagy nincs ínyetekre, ránk éheztek inkább?
Mi is oly kemények vagyunk, mint a sziklák!

Férfiak és szirtek, forrjunk össze bátran!
De ezek a szirtek előbb megijednek,
— Mint az akarás, mit bennünk fenyegettek!
Előbb ég a szikla láng-pokol tüzében
Mintsem a szívünk a karmotoktól féljen.

TARTALOM

Amerikai tervek a második világháború végén 6
A burzsoá reakció az „amerikai felszabadítókat“ várta 11
A történeti igazság Plzeň állítólagos „felszabadításával“ kapcsolatban 17
Az amerikai megszállók törekvése terrorisztikus megszálló hatalom létrehozására 26
Kísérlet a Csehszlovák Köztársaság gazdasági gyarmatosítására 30
A nácik védelmezői új világháborúra készülnek .. 46
A cseh nemzet, a cseh nyelv és a cseh kultúra ellenségei 56
Az amerikai hadsereg — a Wall Street monopoltőkéseinek engedelmes eszköze 59
Szemelvények az „amerikai életformából“ 71
Kísérlet a kultúra „amerikanizálására“ 76
Résen állunk népünk ellenségei, az amerikaiak terveivel szemben 83

Felelős lektor: Nagy Géza.

A könyv szedését 1952. XI. 1-én kezdték meg. Megjelent 1952. XII. 8-án, 5000 példányban.

4912. Franklin-nyomda Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Felelős: Vértes Ferenc.